

STOPINJICE

14

Glasilo Zavoda za usposabljanje in varstvo Dobrna

Predgovor

Kazalo

- 2 Predgovor
- 3 Prepoznavanje sledi v Stopinjah
- 4 Pesem
- 5 Nastop v Ljubljani
- 6 www.luka.si
- 7 Zasišimo trkanje...
- 8 Navihančki iz OVI 1
- 11 Naše jutro
- 12 Veseli december
- 13 Hočem to nazaj
- 14 Delo trenerja
- 15 Gibanje, vir zdravja
- 16 "Ubogi" malo drugače
- 17 Spremljali smo lutkovno igrico
- 18 Učeca se ustanova
- 20 Bil sem v Topli na Koroškem
- 21 VS.B
- 22 VS.A v 2002
- 23 Bili smo v Šibeniku
- 24 Prigode in anekdote
- 26 Tudi mi smo praznovali
- 27 Maja peče piškote
- 28 Videospot in instalaterstvo
- 30 Zapojmo, zaigrjmo, zaplešimo
- 32 Drobní nasveti iz stare skrinje
- 33 Pokljuka
- 34 Delo z računalnikom po programu Combo
- 35 Prispelo pismo iz VDC Šentjur Avtobiografija
- 36 Statistika
- 37 Moja mama
- 38 Nagrada
- 39 Paški Kozjak je že kar naš
- 40 Legenda Rocka
- 41 Ali poznate čarobne besede
- 42 Veter v krošnjah
- 43 Na sprehodu
- 44 Naša knjižnica
- 45 Delovni terapevt in otrok
- 46 Samopomoč, samozagovornišvo
- 47 Lunica

našega vrta.

Zato dragi starši
- ne uničujte si

živcev, če otrok

skače po lužah in če mu blato kaplja od vse povsod, tudi takrat ne, če mu včasih "repa raste iz ušes". Vi ste zrasli in vaši otroci bodo. Ste pozabili, kako prijetno je, če ti blato spolzi med prsti in kakšno packasto kepo lahko narediš iz tega. Tudi občutek, ko ti voda "žmrklja" v novih čevljih, je nepozaben in neopisljiv. Zato včasih popustimo otrokom. Naj svoje izkušnje gradijo na lastnih občutkih in ne na naših prepovedih, ki tako in tako ne

zaležejo kaj dosti. Če se bodo sami učili, bodo prej spoznali. Naučili se bodo ločevanja med prijetnim in neprijetnim občutkom, med dobrim in zlem, med rdečo in zeleno - odrasli bodo in še želeli si boste, da bi postali spet majhni. Njihov svet je drugačen, zato poizkusite gledati nanj iz njihovega oblaka.

V tej reviji Stopinjice s posebno prilogo, Vam Vaši in Naši otroci s svojimi prispevki ter delom dokazujejo, da so se naučili »biti« in da jim tega ponosa ne more vzeti nihče - niti Veter, ki v krošnjah med nami tava.

Včasih razmišljam, da bi iz svojih spominov izdal enciklopedijo. V njej bi bilo med drugim tudi, ko sva s prijateljem ob cestnih lužah čakala, da vanjo zapelje avto in sva potem celo pot domov premlevala, kdo je bolj moker in katera mama bo prej doživela živčni zlom. Pa ni bilo nič od tega - še takrat ne, ko sva s smolo skušala zalepiti od žoge počena garažna vrata in ko sem si pod posteljo uredil mini zverinjak z živalmi iz

Stopinjice • Zavod za usposabljanje in varstvo Dobrna, Lokovina 10, 3204 Dobrna • **Urednik:** Robert Klopčič • **Lektoriranje:** Brigita Kuder, Marija Švent • **Fotografije:** Robert Klopčič, arhiv zavoda • **Tisk:** Florjančič Tisk d.o.o., Miklavž • **Naklada:** 200 kosov • **Otroški teksti niso lektorirani zaradi razvidnosti stila njihovega pisanja.**

Prepoznavanje sledi v Stopinjicah

Naš časopis Stopinjice se vsako leto predstavi v nekoliko spremenjeni podobi. Ureditev je zamisel vsakokratnega oblikovalca. Le-ta doseže izbrane poudarke s spodbudami k iskanju načinov uresničevanja v zahtevnejši ali v najbolj enostavni ustvarjalnosti.

Glasilo želi biti ogledalo življenja v zavodu. Napisane besede terjajo spoznavanje več pomenov - jasnih in prikritih. Zahtevajo branje »med vrsticami« in opominjajo: »Brati in razumeti!»

Napisana pripoved je včasih otroško zaupno sporočilo. Drugače postavljena zgodba slika skupinsko življenje, v katerem je prepoznaven vsak otrok. Otroci, ki zmorejo pisati, pišejo o sebi sami. Tiste, ki ne pišejo, predstavijo njihovi vzgojitelji.

O nekaterih varovancih se zaradi odmevnih dejanj spletajo verzi. Veliko jih po vedenju ali izvirnih izjavah prepoznamo v anekdotah.

Časopis oblikujejo tudi nepišoči. Kar želijo izpovedati, zapiše po nareku kdo drug.

Pisno besedo lepo dopolnjujejo risbe. Po potrebi jo lahko tudi povsem nadomestijo.

Droben odtis, ki ga posameznik doda k skupinski lepljenki, pomeni

sodelovanje in osebni prispevek k dopolnitvi napisane ali naslikane zgodbe.

Malo in veliko hkrati se dogaja v našem časopisu. Morebiti je potrebno kaj brati še v drugo.

Morda se bo zgodilo celo, da bomo radovedno obrnili zadnjo stran češ: »Tudi tamkaj bi lahko bilo kakšno pomembno sporočilo.«

Samotni koraki odmevajo nočoj, prav tam, kjer so včasih hodili moji.

Kako znan je ta zven in kako zbode ta glasnaravnost v srce.

Aprilski dež se igra v vetru, koraki skoraj neslišno tavajo, kot izgubljeni otrok iščejo materino dlan, da se nasloni nanjo.

Kar tavajo in tavajo.

Najraje bi stekel med njih in jim kazal pot, da, tja med trave bi šel, med drevesa, na vrh oblaka bi jih peljal in z njimi bi gledal dol na male ljudi in jim klical v pozdrav.

Moja glava podprta na dlani leži.

Oči begajoče sledijo listu z drevesa, tako utrujena so.

Koraki pa še kar tavajo.

(R. Klupčič)

Pesem

*Res bi rad vedel,
kam tečejo vode,
kdo jih za bregi
nataka u posode.*

*Rad bi še vedel,
kaj drži morje,
da se ne zlije
tja za obzorje.*

*Ob tem pa seveda
misel mi blodi:
Je keje kaka šola
za nas radovedne?*

Nastop v Ljubljani

Društvo Sožitje iz Ljubljane nas je prijazno povabilo, naj se predstavimo njihovim članom v KUD France Prešeren, kjer imajo enkrat mesečno prireditve.

Povabilo smo z navdušenjem sprejeli, saj tako lahko predstavimo naše delo tudi širši javnosti.

Izdelali smo scenarij predstavitve naše ustanove. Odločili smo se, da bo nastopil glasbeni krožek, dramska skupina tovarišic in otrok, predstavili pa se bomo tudi z izdelki in z našim glasilom.

Po nekajkratnih intenzivnih vajah smo se z vsemi pripomočki 12. novembra odpeljali v Ljubljano. Bilo nas je kar za avtobus, saj se je poleg nastopajočih naše predstavitve udeležilo še nekaj otrok iz našega doma.

Na poti smo nekajkrat zapeli našo novo himno in že takrat smo vedeli, da

bomo »vžgali«
Po krajšem iskanju prizorišča nastopa, smo si pripravili oder in se oblekli za nastop. Vsi smo sodelovali. Tovarišica Jolanda je medtem s svojimi pomočniki razstavila naše izdelke in glasila, kar je tudi pritegnilo pozornost gledalcev.

Dvorana, bila je čisto prava z odrom, na katerem smo ugašali in prižigali reflektorje med točkami našega nastopa, se je napolnila do zadnjega kotička s člani društva Sožitja – z otroki in z njihovimi starši. Med njimi je bilo celo nekaj gostov s Hrvaške.

Po uradni predstavitvi in napovedi nastopajočih se je prireditev začela. Nismo imeli časa za generalko. Potruditi se je bilo treba. Pa smo se, saj je bilo navdušenje gledalcev nepopisno. Še sami smo se zabavali, ko se je podrla »drevo«! Na koncu pa smo resnično »vžgali« s himno, ki smo jo zapeli vsi nastopa-

joči. Refren smo morali kar nekajkrat ponoviti, saj se je našemu petju na odru priključilo večje število otrok in mladostnikov izmed gledalcev.

Čutili smo, da smo naredili dober vtis. Zadovoljni smo se vrnili na Dobro in si obljubili, da se še kdaj kje predstavimo. Saj nam ni težko!

v imenu nastopajočih
zapisala Bojana Lipičnik

Kaj bi se lahko dogajalo v Rdeči Kapici?

- Mama speče pogačo in nalije liter vina za babico.
- Rdečo kapico pošlje k babici, ki je bolana.
- Deklica se med potjo zaljubi v volka.
- Obljubi mu šopek rož in si naredi nevestin venček.
- Volk deklice ne mara, odhiti k babici in jo prosi za njeno roko.
- Babica pa je že zaročena z lovcem, zato volka zavrno.
- Volk užaljen zapusti gozd in se zaposli v Kartonažni, kot voznik viličarja.

(R. Klopčič)

Zabeleženo na nastopu..

- Mitja je rekel kitaristu, da je razstelan in sta se uglasila.
- Tadej je hotel piti kavo in jo je tudi dobil - Miha postane ljubosumen.
- Gospa Jolanda je bila na nas ponosna in si je obrisala solzne oči.
- Bobnarju je nagajala činela.

Sindikati in Bojana sporočata

- Brisače v OVI A morajo biti zložene po vojaško
- Kart za bazen ni
- Piktografska ritmika ni pikanje pikavcev po ritmu
- Sindikalni ples v maskah bo ob prvi polni luni drugega kvartala naslednjega leta
- Kolektivna pavza za kavo se poveča iz 15 minut na 15 minut in 30 sekund (v kolikor vas nihče ne zaloti)
- pogrežajo se ključ sindikalne blagajne

KAKO JE BILO NA KOLESARSKEM TEKMOVANJU

V sredo 26. septembra smo šli jaz, Gabi, Aleš, Mitja in tovariš Robi na kolesarsko tekmovanje v Slovenji Gradec na letališče. Bilo je zelo deževno vreme. Pred tekmovanjem smo malicali. Tam smo preizkušali kolesa. Na kolesarskem tekmovanju je bilo vsega skupaj približno dvesto kolesarjev. Na kolesarskem tekmovanju smo morali imeti s seboj anorake in čelade. Na kolesarskem tekmovanju so bile štiri discipline: 500 metrov, 5000 metrov, 1000 metrov in 10000 metrov. Midva z Alešem sva imela 5000 metrov. Jaz sem bil sedmi, Mitja četrti, Aleš tretji in Gabi druga. Na kolesarskem tekmovanju se nisem ravno najbolj trudil. Na kolesarskem tekmovanju sem imel kolo v tretji prestavi in mi zaradi tega ni ravno najboljšo šlo, če pa bi imel v drugi prestavi, bi mi boljše šlo. Šest

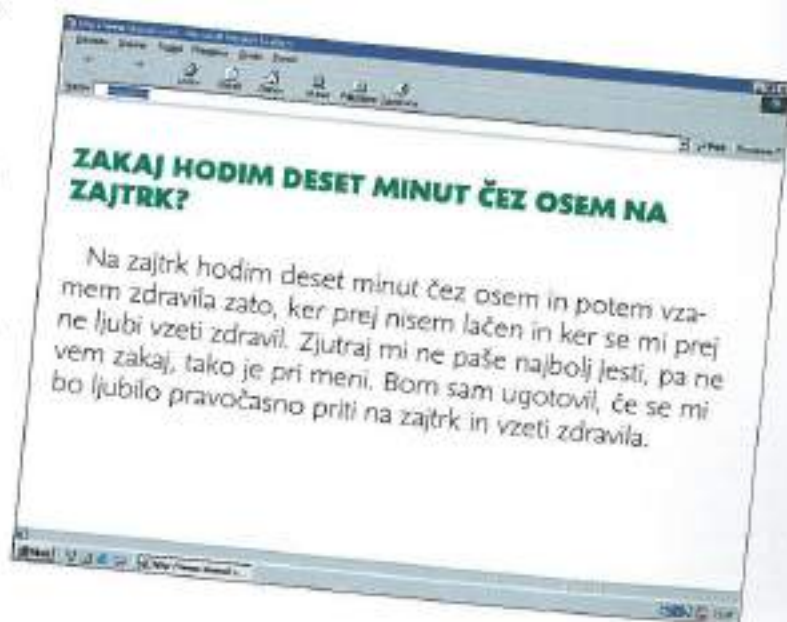
kolesarjev je bilo boljših od mene in eden kolesar slabši. Tam smo jedli tudi kosilo in podelili so nam medalje.

KAKO JE BILO NA PIVALNEM TEKMOVANJU

V soboto 20. oktobra smo šli jaz, Aleš, Mitja, Gabi in tovariš Robi na plavalno tekmovanje v Škofjo Loko. Bilo je zelo lepo sončno vreme. Pred plavalnim tekmovanjem smo malicali in šli na pijačo. Nato se je začelo plavalno tekmovanje. Na plavalnem tekmovanju so bile štiri discipline: 25 metrov prosto, 50 metrov prsno, 100 metrov prosto in 200 metrov prsno. Na plavalnem tekmovanju sem bil jaz tretji, Aleš drugi, Mitja prvi in Gabi sedma. Tovarišu Robiju je bilo všeč, da sem se maksimalno trudil in bil tretji in da se nisem zafrkaval. Potem smo imeli kosilo in podelili so nam medalje.

ČLANEK O SMUČARSKEM TEKMOVANJU NA KOBLI

Na smučarsko tekmovanje na Pokljuko smo odšli v četrtek 14. februarja. Ob petih zjutraj smo se odpeljali s kombijem iz Dobrne in prispeli na Pokljuko ob osmih. Tam so nas razvrstili po disciplinah in nam zaželeli veliko sreče in uspeha pri tekmovanju. Vida in Gabi sta tekmovali na Pokljuki z tovarišem Matejem, Aleš, tovariš Robi in jaz pa smo se odpeljali na Koblo. Midva z Alešem sva se kar zadovoljila z snegom, ker nama je dobro šlo. Dvakrat sva morala voziti med rdečimi in modrimi vratci. Jaz sem dosegel peto mesto, Aleš pa drugo. Vida je dosegla tretje mesto, Gabi pa prvo. Na smučarskem tekmovanju sem se počutil kar dobro, ker mi je slalom med rdečimi in modrimi vratci zelo dobro šlo od nog in ker sem dosegel peto mesto. Zelo lepo je bilo in sem bil zadovoljen, želim si še kdaj iti.

Zaslišimo trkanje...

Začel se je nov delovni dan. Dobro vemo, kaj bomo delali, a kljub temu se sliši vprašanje: »Kaj bomo delali?« Ni mi potrebno odgovoriti, že slišim Vidin glas: »Čestitke!»

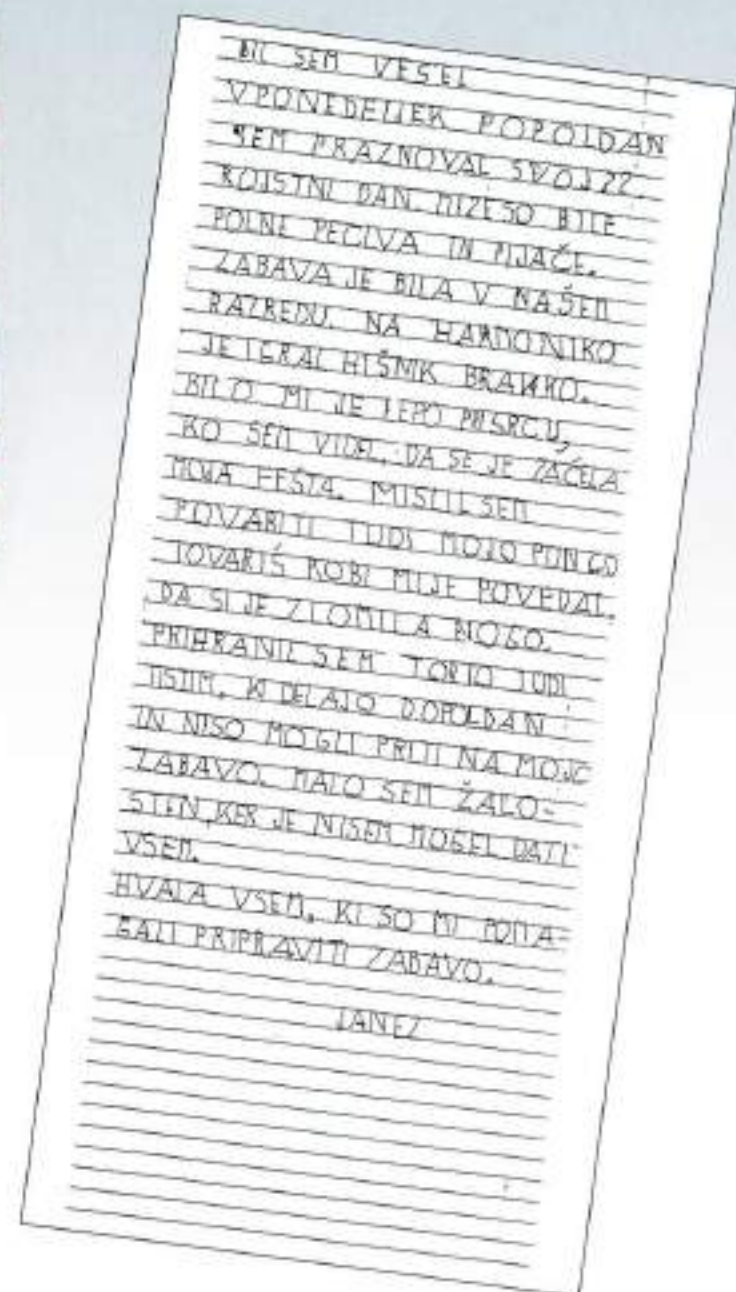
Prva skupina, ki jo vodi tov. Milena, bo izrezala, barvala in trgala papir. V drugi skupini bova danes z Janezom na rezalniku narezala papir za čestitke. Pri tem delu je potrebno upoštevati medsebojno sodelovanje in varnost, Janez dobro opravlja svojo nalogo. Zaslišimo trkanje na vrata. Vstopi tovariš Dolfi – naš hišnik. Pogovorimo se, kaj bo popravil, ter ga vprašam o njegovih zadnjih

delovnih dneh v našem zavodu. Tovariš Dolfi našteva. Janez posluša in hitro vpraša: »Kaj pa pol, greš v penzijo?« Vsi utihnemo in poslušamo. Janez malo skloni glavo, njegov vprašujoč obraz se začne spreminjati, oči postanejo rosne, usta se zveržijo, ter malo zatrepetajo. Gleda Dolfija v oči in čaka.....

Ko tudi Dolfi opazi Janezov spremenjen obraz in njegove solzne oči, reče: »Ne, ne, zdaj grem na dopust, na dolg dopust!« »Ja kaj pa potem?« vpraša Janez. »Potem bom šel pa v bolnišnico!« odgovori naš Dolfi. Janez pa še kar ne odneha: »Kdaj bo šel pa Matej na dopust?«

»Matej ga je že izkoristil!« reče Dolfi.

Dvogovor se je končal. Janez je dobil odgovor, nadaljeval je z delom in se začel normalno pogo-

varjati. Ostala sem v dogajanju, v razmišljanju z solzami v očeh sem se »skrilak« pred Dolfijem, Janezom in celotno skupino. S hrbtom obrnjena sem se pretvarjala, da imam delo – zložila sem veliko polo papirja, pripravljeno za nadaljnje aktivnosti z Janezovo pomočjo, za razrez na velikost čestitke.....

Navezanost dneva z nočjo, koraka s tekom, rože z vetrom. V tihih trenutkih naše plahosti se zavemo, kako majhni smo ravno takrat, ko bi morali biti veliki.

Navihančki iz OVI 1

Natašini navihanci

- 0,60 kg moke
- pecilni prašek
- 0,35 kg masla
- 3 žlice kakava
- 0,35 kg sladkorja v prahu
- 2 žlici ruma
- 2 rumenjaka
- 1 dl kisle smetane
- marmelada
- sladkor za posip

Med moko damo pecilni prašek in jo presejemo. Dodamo sladkor, kakav in maslo. Naredimo kašičo. Prilijemo rum, smetano, rumenjaka in zamesimo testo. Zvaljamo ga za nožev rob na debelo, izrežemo manjše kroge. Kroge iz testa položimo na namazan pekač in pečemo pri 180°C. Pečene kroge iz testa, še tople namažemo z marmelado, stisnemo po 2 skupaj in povaljamo v sladkorju.

Smo oddelek iz kleti. Vseh pet nas je majhnih, živahnih in dokaj smo mladi. Isto velja za naše tri tovarišice. Zavodske Stopinjice se nam zdijo izvrstna priložnost, da v nekaj stavkih izpovemo naše zavodske zgodbe, ki so se pred meseci temeljito zapletle, saj smo dobili tovarišice, ki vse trobijo v isti rog in se med seboj dobro razumejo. Kar se dogovorijo stoođstotno drži, zato nam pogosto zmanjka manevrskega prostora, v katerem bi počeli vragolije, kuhali mulo, zahtevali svoje pravice, jih usmerjali v naš prav in si še kako drugače olupšali življenje. Ne, one trmasto vztrajajo pri svojih zahtevah in nepopustljivo sledijo ciljem, ki so si jih zadale v individualiziranih programih. Pa ne le to, še slabše je! Ko kdo od nas doseže kakšen cilj, o katerem se one na veliko dogovarjajo, upamo, da bomo potem imeli nekaj časa mir, a si te naše ženske kmalu izmislijo kaj novega in »težjijo« dalje... A čutimo, da nas imajo rade in večkrat povlečemo na ušesa pohvale o nas. Naredimo se, kot da ne bi slišali ničesar, v srčkih pa nam je

toplo, ko poslušamo, kako se pogovarjajo o našem napredku in prijetnih trenutkih z nami. In nekaj tistega, kar slišimo, bomo zapisali tudi za vas... Pa naj se kar sprašujejo, od kod nam toliko informacij! Pa pojdemo po vrsti...

Dobro pogledite, pa me boste videli. Sem drobčena, a neustrašna Katja. Najlažje me najdete, če najprej poiščete steznik, ki ga moram nositi, nekje v njem pa sem jaz. Imam lep nasmešek in civilnik Marko mi vedno reče, da sem njegova ljubica. Glede steznika naj rečem le še to, da je moje nujno zlo, da pa sem vesela, da mi ga je pred meseci tov. Sonja ovila in je sedaj veliko bolj lep, predvsem pa topel. Rada delam razne gimnastične vaje po stoli, naši sedežni garnituri in lesenem štedilniku, pa se tovarišice vedno jezijo in omenjajo mojo fizioterapevko Nušo, ki je rekla to in to... Pa bi mi lahko malo pogledale skozi prste, saj tov. Nuše ni vedno v razredu. Verjetno jim je kaj obljubila, zato pa me zdaj vsak dan dajejo na veliko žogo. Ko pa ženske ne vedo, da se je mnogo lepše raztegovati drugje kot pa na tisti žogi, ki je vedno enaka! Moja strast so lončki, skodelice, krožniki in pribor, pa tudi tiste majhne

plastične hrenovke rada poizkusim. V prejšnjem življenju sem bila sigurno kuharica, čez nekaj let pa bom najverjetneje računalničarka, saj me ta predmet vedno bolj motivira. Kadar sva s tovarišico sami v kabinetu, zelo rada delam in sem prav »zagrebenak«, če delamo v skupini, mi pa ni preveč všeč. Včasih bi najraje kar zaspala, a me vedno katera zmoti s kakšnim vprašanjem. Letos so tudi na veliko začeli »šparati« s pleniacami. Čez dan mi je sploh več nočejo dati, jaz pa potem tudi raje lulam na stranišče kot pa v hlače. No, tu pa tam me ženske pošljejo prepozno, a... Ja, pa še na kahlo me več ne pustijo! Ne vem, za koga jo sicer hranijo, a meni se zdaj niti ne ljubi več mučiti s to otročjo kahlo. Raje se usedem na malo školjko, saj sem itak hitro gotova. Glede hranjenja sem se pa baje tudi poboljšala in le vprašanje časa je, kdaj me bodo dali na »redukcijsko«...

Moje ime je Tadej. Na začetku leta sem se dvakrat ali trikrat vrgel na tla, kar sem hotel, da bomo delali točno tisto, kar sem si v nekem trenutku razsvetljenosti zamislil. Čeprav sem uprizoril pravi talni ples, me tovarišice še pogledale niso, ampak so se še bolj vneto

ukvarjale z drugimi otroki. Ker sem videl, da nimajo pravega smisla za moje plesne podvige, sem s tem odnehal in pričeli delati tako in takrat, ko so one to hotele. No, saj to niti ni tako slabo, ker velikokrat kaj zoprnega obmejo v igro, čas pa potem hitro mine. Pa še vesele so, če jih ubogam. Res pa je, da moja mami in ati vesta za prav vse, kar naredim prav in kaj narobe. Tako odkrite so, da včasih od tega boli glava! Večkrat rad posnemam igranje na bobne in sabljanje, ki sem ga videl v Treh mušketirjih. Zelo uspešen sem na računalniku, pa tudi zavezovanje čevljev mi že malo gre. Res pa je, da si nisem mislil, da je to tako »zakomplicirana«
veščina, saj se z njo mučim že nekaj mesecev. Rad hodim po prstih, čeprav pravijo, da je to zelo slabo zame. Prsti so nasploh moja priljubljena točka. Pred mesecem namreč sredinec na roki veselo dvigal, pa mi ga je tovarišica skoraj odgriznila, zato ga sedaj raje skrivam. K ljubljeni tov. Vesni, po kateri mi še vedno zadržti srce, se hodim pridno učiti črke, v razredu pa preštevam in napisujem števili 1 in 2. Neskromno lahko rečem, da kar veliko znam in komaj čakam, da grem v bolj zahteven oddelek. Sicer pa bi se najraje pritožil zaradi...

Če vam pokimam, to pomeni, da mi je ime Polona. In da imam nasploh najraje, če mi čim več pokažete, pa malo govorite. A kaj, ko imajo vsi toliko besed na jeziku! Če mene vprašate, je dovolj, da znaš pogledati, zamahniti z rokami in kaj pokazati. Vse ostalo je nepotrebno. V razredu bi rada bila šefica, a mi tovarišice vedno govorijo, da bodo šefice one, ker so za to plačane, jaz pa ne. Zato se potem zadovoljim z vlogo gospodinje oziroma skrbne zakonske žene. Neprestano hočem zlagati perilo, ker tako dela tudi Milena, ki je zame zakon (številka ena, če ne razumete). Otrokom večkrat zatlačim majico za hlače, jim popravim frizuro, kaj pobrišem in pospravim. Hec pa je, da me še malo ne moti, ko mi teče iz nosu, ko je moja mikica popackana in ko mi majica površno visi postrani. Moje življenje je v celoti posvečeno urejanju drugih, zato zame le redko ostane čas. Ko me tovarišica ne vidi, se usedem na njeno mesto in krilim z rokami tako kot ona. Besedni zaklad imam sicer malce slabši od nje, me pa zato otroci toliko bolj pozorno spremljajo. No, tudi mene »potegne noter«, ko iz kabineta slovesno prinese kakšno glasbeno skrinjico, pojočega dedka Mraza, Jelenčka, ki igra ali kaj podobnega. Potem jo veliko bolj upoštevam, ja, tudi mene se da podkupiti. Za glasove sem ji pa takoj brezkompromisno dala vedeti, da jih ne bom veliko spuščala, zato naj mi stvari raje kaže. Pa tako se je

pačila pred mano!

Nisem Miha, ampak Mihi. Ravno danes sem na to ponovno opozoril tovarišico. V zadnjih mesecih sem dosegel že veliko srednjeročnih ciljev,

saj sem prenehal trgati perilo (le ob vikendih me še pogosto zamika, da bi zagrenil življenja ljudi, ki so okrog mene) in močiti ob posteljo. S tem sem jih dolgo »mrcvaril«, a me niso odkrili. Ko pa so pričeli raziskovati, niso odnehali. Naše ženske so se vsako jutro metale po tleh in prijemale vsak centimeter toplega poda. Potem so me dale še v drugo posteljo, kar si je baje izmislila tov. Jana, zato sem raje nehal. Dale so me tudi na redukcijsko prehrano, s katero pa sem kar zadovoljen. Prej sem imel več mesa in krompirja, zato nisem hotel jesti solate, zdaj pa raje pustim malo zelenjave in pojem dve solati, pa je volk sit in koza

Sebastjan vs Račke

...vesel sem, ker me obdajajo ženske, ki imajo tako kot jaz, rade pevca Sebastjana in ko damo gor njegov CD, nam vsem »odklenka«...

(Natasa Rudež)

Jaz pa še vedno mislim, da so Račke plus+ boljše.

(užaljen urednik)

cela. Čez vikend pa potem pojem tortico z mamico, pa je povprečje ravno v redu. Mamico imam nasploh zelo rad in kadar vem, da grem domov, to povem vsem v zavodu. A

se potem rad vrnem tudi nazaj v zavod, saj vem, da sem v razredu priden kot mravljica. Še celo opominjajo me, ker hočem preveč narediti namesto drugih! S Tadejem sva kar prijatelja, čeprav najinega odnosa nikoli ne bom popolnoma razumel. Po eni strani se imava rada in se dobro ujameva v vragolijah,

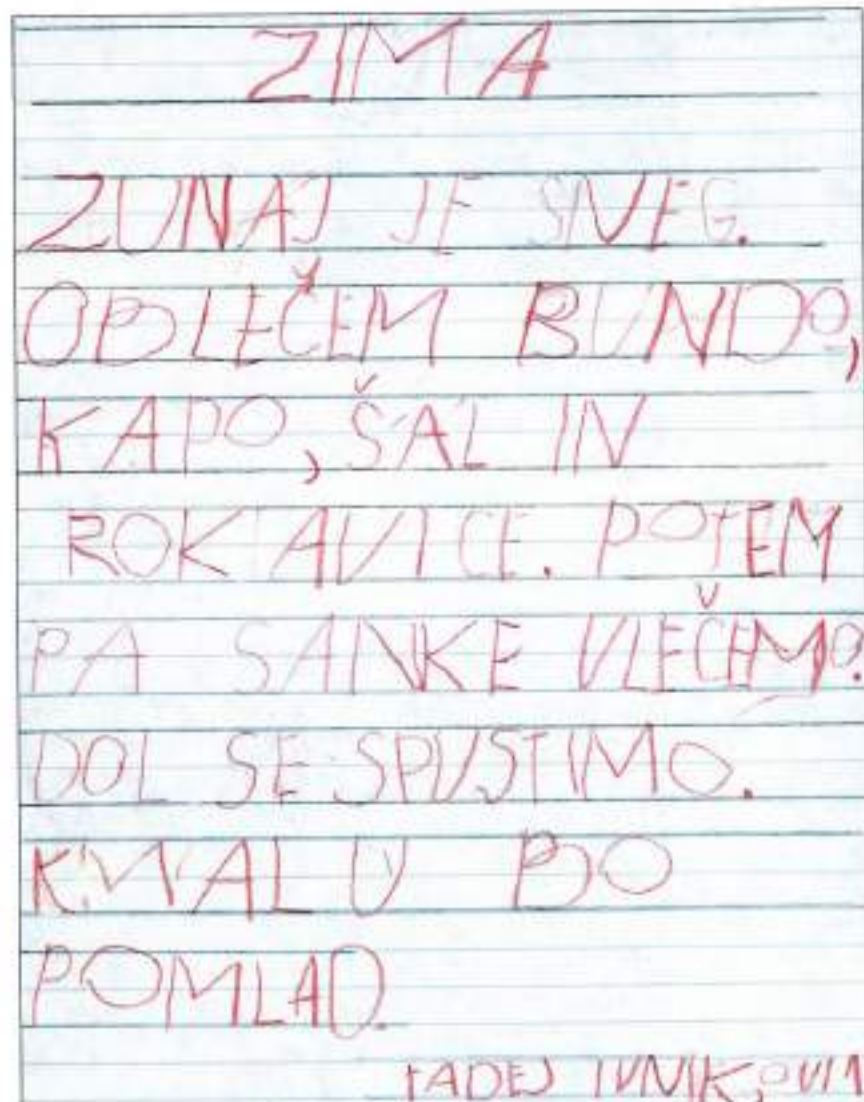
po drugi strani pa se včasih sploh ne prene-seva. Morda bi bilo res bolje, da greva počasi narazen, saj sva se že kar malo naveličala eden drugega. ... Tudi ugovarjam bolj malo, ker vidim, da

me imajo tovarišice rade in se velikokrat potegnejo zame. Pozornosti pa dobim največ, če sem priden, zato...

Marko, Marko, Marko. Obleku, pa s kornbijem pelu, pa še jedu. Sem fant od fare. Na začetku leta sem jim razlagal neke štorije od doma, pa so ženske hotele, da govorim o isti temi kot one, zato sem opustil domači repertoar. Nenehno so vesele, ko kaj ponavljam za njimi in z mano na veliko prepeva-jo. Vesel sem, ker me obdajajo ženske, ki imajo tako kot jaz, rade pevca Sebastjana in ko damo gor njegov CD, nam vsem »odklenka«. Pa še na glas damo! Sebastjan je namreč eden mojih najljubših izvajalcev, ko poje on, jaz veselo gibljem z glavo levo in desno. Eden mojih največjih podvigov je to presneto grizenje in pregrizovanje, s katerim me morijo že leta. Ker sem se vsega naveličal, sem pričel letos pregrizovati, če mi dajo v usta kaj dobrega, npr. napolitanko, keks, bobi palčko, a na kruh jim pa še ne padam. Pa bom verjetno moral popustiti tudi tam, saj vidim, da navsezadnje niti ni tako slabo, če hrano malo bolj povaljša po ustih. Pa še tako fino »pokne«, ko ugrizneš! Zdaj so si ženske celo izmislile, da moram sam nesti keks v usta in ga pregrizniti. Sploh mi ne dovolijo, da bi ga prej v rokah zmečkal! Le kako morajo biti ubogi njihovi možje, če so tako dosledne pri vsaki stvari...

No, tako je to pri nas. Pridite, pa boste sami presodili, kako nam gre. Če dobro pomislimo, lahko rečemo, da nam je zelo lepo. Nam in tovarišicam.

Naše jutro

Dobro jutro, dobro jutro, dobro jutro...! Vsako jutro, točno ob sedmih, nas iznenada oslepi zoprna svetloba, ki naznanja, da je konec spanja. In vsako jutro naša spalnica v trenutku postane pretesna in prehrupna.

Nenehna vprašanja, ki si sledijo nekako takole: "Kako ste spali? ... še zaspani? Bi radi vstali?", nas spravljajo v obup.

Naši odgovori so seveda vedno v popolnem nasprotju s tistimi, ki jih imajo v mislih učiteljice. Jutro je, ura je šele sedem in vsi vemo, da je jutranji spanec najslajši! Pa nas kljub temu najprej malo pobožajo, pocrkljajo in takoj nato dvignejo. Ja, dobesedno dvignejo. Veste mi ne vstajamo sami. O ne! Imamo posebne privilegije in naše spletične nam pomagajo; najprej pri tistih nujnih jutranjih fizioloških potrebah. Oblačenje, ki sledi, je že pravi obred.

Pri tem opravilu sedimo na klopi, postelji ali lepo v naročju spletičen. Le te nenehno govorijo: "Majčko bova dala čez glavo! Takole. Zdaj pa dvigniva tole roko, pa še drugo, dvigniva nogo,

primiva koleno, pa še drugo. Obrnila se bova malo v levo, pa še malo v desno..."

Že smo se znebili pižam in pripravljeni smo, da zasedemo mesta v naših dirkalnikih. Dirkalniki so naši vozički. So daljinsko vodeni, le da kar nekaj časa traja, da se naučimo upravljati z njimi. Pa še potem se večkrat pokvarijo in nas odpeljejo ravno v nasprotno smer naših želja.

Odpeljemo se iz spalnice, kjer nam v naših sobanah postrežejo z zajtrkom. Prav nič ne bi imeli proti jedilniku "à la carte".

Siti smo in že skoraj malo utrujeni, ko je na vrsti tisto zoprno umivanje zob, obraza in za piko na i še urejanje pričesk. Odrasli pa so tako sveto prepričani, da je potrebno vsak zob podrgniti vsaj petkrat ali raje šestkrat (nikakor ne manj), da se res zasvetijo. Zaspančki v očeh baje že dolgo dolgo niso več moderni, frizuro nam pa tako ali tako od nekdanj urejajo po svojem okus!

Če smo bili prej samo malo utrujeni, smo zdaj že čisto pripravljeni na dolgo sprostitiv - lahko s sparijem.

Pa mislite, da je na vrsti počitek? O ne! Pravo garanje se šele začenja. Na vrsti so gibalne aktivnosti. To je neke vrste jutranja telovadba, ki je dobra za telo in duha -a ne!?

In kaj počnemo? Vse. Hodimo po dveh, po štirih, se kotalimo v levo in desno, dvigujemo roke, noge, boke, glavo, premagujemo stopnice gor in dol. Dobro ogreti zvedimo še nekaj elementov košarke. Met na koš je že mala malica!

Ko smo ravno pri malici, ta je na vrsti ob koncu našega treninga. Končno si lahko globoko oddahnemo, napolnimo naše že prazne želodčke in si privoščimo kratek, okrepljen in zdaj že pošteno zaslužen spanec.

No ja, saj priznamo. Vedno ni tako in kdaj pa kdaj si še prej privoščimo kakšno igrico ali risanko po televiziji. Včasih tudi zaplešemo, predvsem pa se imamo radi. Vseskozi! Takrat ko smo zelo pridni, pa tudi kadar smo malo sitni - mi ali učiteljice.

Martina pri krojaču

Gotovo vsi poznate zgodbo šivija in škarjice. Nekako ne morem mimo tega, da ne bi naše Martine primerjal s šiviljo Bogdanko. Martini so namreč strašno všeč škarje, saj otroke nenehno uči rezanja z njimi. Otroci so včasih že čisto prepoteni in ko mislijo, da so z rezanjem blaga končali z aktivnostjo, jih Martina uči še šivanja. Imam občutek, da je prav ona tista, ki napeljuje nekatere otroke k trganju oblak, da jih lahko potem pri njeni uri spet zašijejo. Ker Martina tako obožuje škarje, je gotovo s tem povezano dejstvo, da je vsak drugi teden pri frizerju. Sicer punca super izgleda, a kakšna kaj bo le prišla v šolo drug teden?

R. Klopčič

Veseli december

Veseli december smo tudi v naši hiši poimenovali mesec nešteti prireditve za otroke, s katerimi smo jih pripeljali novemu 2002. letu naproti.

Že v noči s 4. na 5. december nas je obiskal Miklavž. Malce je prehiteval, pa kaj zato, saj je moral obiskati nešteto otrok! Sledil je ogled

kinopredstave, lutkovne igrice in obisk čarovnika Janija.

Kot vsako leto smo tudi letos tekmovali v oblikovanju snežakov. Ker nam je vreme zagodilo in nam babica Zima ni hotela natrositi snega, smo jih najprej izdelali iz različnih materialov po skupinah. Oblikovali smo stiropor, siporeks, papir, izdelali pa smo jih tudi iz

blaga in balonov. Ko smo z našimi skulpturami okrasili stopnišče, pa je začelo snežiti... Popoldan smo gradili prave snežake na prostem ob zavodu. Snega je bilo toliko, da smo se lahko še kepali!

Ob večerih smo naše oči napasli ob ogledih praznično okrašene Dobrne, Celja in Velenja. Naš cilj je bil tudi zadostiti fiziološki potrebi – jesti tortice v slaščičarni.

V oddelkih smo se mrzlično pripravljali na prihod dedka Mraza. Okraševali smo učilnice, izdelovali smo čestitke in novoletna darila, okrasili smo veliko novoletno jelko v jedilnici... Da bi lažje pričakali napovedani obisk, smo si ogledali še eno lutkovno igrico. In končno!

Pevka Alya nas je ogrela v dno duše, še mala Polona se ji je priključila na sceni! S pesmicami o zimi ob spremljavi kitare smo ga priklicali. Dedka Mraza, seveda. Sledila so darila in najvažnejše – zabava s plesom v telovadnici z »domačimi« ansamblom Račke Plus. Prav gotovo smo zadostili potrebam po sprejetosti – plesali smo drug z drugim, potrebi po potrditvi – nastopali smo vsi, tovarišice in otroci. Res smo uživali! In na koncu je sledila praznična večerja, ki so jo pripravile naše kuharice v obliki samopostrežnega bifeja. Čeprav smo že nekajkrat doživeli to izkušnjo, so se nam oči sprehajale po mizah s pladnji narezkov, prilog, različnih kruhov in peciv. Fiziološki potrebi po hrani in pijači smo morali zadostiti na

višjem nivoju! Tistim, ki se niso znašli najboljši, smo pomagali. Nato so ugasnile luči. »Ko ugasnejo luči, ko gorijo le še sveče...«, so zapele tovarišice. Zagorele so sveče. In prinesli so torto, veliko, s svečami. Pa tudi dobra je bila, hvala kuharice. To je bila še ena pikica na l ob letošnjem praznovanju. Seveda pa ostalih naših dolžnosti nismo zanemarjali. Tudi danes smo kot vsak dan uredili hišo in sebe, preden smo legli k počitku.

Za zaključek prednovoletne evforije pa smo se udeležili koncerta Čukov v telovadnici osnovne šole, ki ga je prispevala občina Dobrna za vse otroke. Hvala za povabilo. Upamo, da smo z udeležbo samo dokazali, da smo del skupnosti, v kateri živimo.

Vsega lepega je nekoč konec. Lepi spomini, nova doživetja pa ostajajo. Trudili se bomo, da bo teh v naslednjem letu še več. Na izkušnjah se učimo. Naj bo čimveč vzpodbudnih!

Hočem to nazaj

šolskega leta

Seveda to ni nobena zahteva, ampak samo naslov pesmi, ki jo poje Sebastian, trenutno zelo priljubljen pevec mladih. Koreografijo za to pesem sem naredila glede na glasbo, ritem in tempo, seveda pa je najbolj pomembno, da je sestavljena glede na sposobnosti naših otrok. Ne sme biti prelahka, ker bi jih to dolgočasilo, ne sme pa biti pretežka, ker bi jih to odvrnilo od užitka plesanja, saj bi se počutili nemočne in neuspešne.

Iz preprostih ritmičnih poskokov, plesnih korakov in drugih gibalnih elementov ob glasbeni spremljavi je nastala enostavnejša koreografija, ki so se je zmožni naučiti tudi naši otroci. Seveda pa je kljub temu potrebno zelo veliko koncentracije zaradi pravočasnega reagiranja na spremljevalno glasbo. S plesom želimo doseči tudi razvoj določenih motoričnih sposobnosti, hkrati pa je zelo pomembno, da deluje na naše psihično počutje in to v pozitivnem smislu.

Že konec lanskega

sem članom plesne skupine povedala, da se bomo naučili plesati na Sebastianovo pesem Hočem to nazaj. Pesem sva jim s tov. Robijem tudi predvajala in bili so navdušeni. »Kdaj bomo začeli plesati« je bilo pogosto vprašanje otrok, saj so želeli začeti kar takoj, ko so se septembra vrnili nazaj v zavod. Pa ni bilo tako lahko začeti, saj z urnikom nikakor nismo prišli skupaj. V tem času smo dobili povabilo za nastop v Ljubljani, skupaj z dramsko skupino našega zavoda. Nastopali smo s plesno točko »Kekec dance«, ki smo se je naučili v lanskem šolskem letu, vendar smo ostali brez naše »Mojce«, ki jo je lani odlično odplesala naša Renata. Na hitro smo angažirali Vido in vsa sreča, da je naša Vida tako ritmično nadarjena, da se je svoje vloge v plesni točki tako hitro naučila, saj smo vadili samo enkrat. Tudi ostali so si plesno koreografijo dobro zapomnili. Čeprav je nismo plesali štiri mesece, se nismo niti enkrat zmotili. Nastop v Ljubljani je odlično uspel, saj smo odplesali tako kot

znamo.

V mesecu decembru smo se tako dobili prvič vsi skupaj z namenom, da se naučimo nekaj novega in to pokažemo tudi drugim. V plesni skupini poleg »starih mačkov« Aleša, Janija, Luka, Mitja, Tadeja in Vide, letos sodelujeta še Gabi in Aljaž. Seveda jih je že kar na prvi vaji zanimalo kdaj gremo nastopat, Janija pa med drugim tudi to, če bomo šli po nastopu na pizzo tako kot lansko leto. Vse sva jim obljubila, samo da se bomo tudi letos v Ljubljani tako dobro predstavili, kot smo se lansko leto na glasbeni reviji Zapojmo, zaigramo, zaplešimo v Novi Gorici.

Plesno točko smo začeli vaditi najprej brez glasbe, korak za korakom, povezali smo prvo in drugo »sliko«, se naučili tretjo in četrto in poskušali vse povezati. Otrokom sem posamezne »slike« plesne koreografije poskušala predstaviti glede na besedilo pesmi in lažje so si zapomnili.

Celo uro smo pridno vadili brez glasbe, na koncu pa sva s tov. Robijem želela videti, kako bo pa šlo, če dodava glasbo...

»Hitro... pripravi se v začetni položaj... gremo... kar bo, pa bo... če ne danes, pa drugič...« jih malo vzpodbudim. Slišimo glasbo in pravilno odplešemo, kar smo se ta dan naučili. Ponovimo še dvakrat in vsakič nam gre bolje.

»Vau... pa mi smo pravi frajerji, da nam gre že po prvi vaji tako dobro, Sebastian nas bo rade volje

vzel za spremljevalno plesno skupino«, se pošalim.

Vsi so navdušeni in veseli, ker nam je uspelo zaplesati prvi del koreografije, čeprav nas čaka še precej dela, da jo bomo dokončali.

»Kaj pa Tadej?« se zamisliva s tov. Robijem. Ne more nam slediti, ker smo prehitri. Oba naenkrat predlagava: »Sebastian bo!« Imel bo mikrofona, plesal bo in pel, saj besedilo pesmi že pozna.

In mi bomo resnično Sebastianova plesna skupina.....

Naučimo se plesati

- Sklonjeni čepimo
- Počasi se dvignemo, desna noga v stran
- tri korake naprej in hop
- tri korake nazaj in hop
- ponovimo dva krat
- zavrtimo se okoli svojega telesa
- dvignemo roke navzgor
- roke naprej in proti obrazu
- hop in počep
- obrišemo si potne noge
- ponovimo korake
- če nihče ne gleda se usedemo in počivamo
- nato spet hop in počep
- štiri korake naprej
- en korak nazaj in hop
- ponavljamo dokler se nam ljubi

Delo trenerja

Priprava športnikov na tekmovanja je včasih prav utrujajoče in čudežno delo in poteka po petih pravilih, ki se jih moramo športniki držati, pa če se svet na glavo postavi. Naše težave se začnejo predvsem takrat, ko se otrokom »glih« ne ljubi nič delati in ker se včasih (2-krat letno) tudi meni ne ljubi nič delati, takrat postane zadeva zakomplicirana*, saj nihče nič ne dela – ministrstvo pa

Slovar tujk

Glih - ravnokar, zdaj, ta trenutek
 Zakomplicirana - zapletena
 Matram - mučim
 Fint - trikov, izgovorov
 Zašvicani - prepoteni, potni
 Nudli - izraz za ljudi, ki so brez oblačil
 Piki-Piki - Piki počep dol, Piki dvig gor
 Zrihtal - Nabavil
 Rugby - ŠrE-gbičn sp rugby - nogometu podobna igra z jajčasto žogo
 Babje - ženske

to plačuje. Naslednjo trening uro, ko hočem nadoknaditi zamujeno, pa se otroci pritožujejo, da jih matram* in jih kar naprej tišči lulat in so žejni in zaspani in mi ponujajo vsemogoče izgovore. Ker pa sem bil tudi jaz šolar in sem imel en kup dobrih fint*, se nad njihovimi pritožbami naredim francoza, potem pa na hodniku slišim, kako so ubogi otroci prišli od športnega krožka čisto zašvicani* in da so nekateri kar padli v posteljo. Sedaj pa naj mi kdo reče, da je priprava športnikov lahka.

Najhuje od vsega pa je, da otroci v meni vidijo šampinjona prav v vseh športih. Prepričani so, da zadanem koš iz petindvajsetih metrov – z zavezanimi očmi, da skočim v daljino preko peskovnika, pa še preko ograje, če se potrudim, da tečem na sto metrov pet sekund, če si vmes zavežem še čevljev in da vržem žogico v Celje z levo roko - še pred malico... in potem mi je malo nerodno, ko Baštjan pri košarki doseže sedemnajst točk več in ko Miran za sedem centimetrov popravi moj rekord pri skoku v daljino, ko se Luki izgovarjam, da me boli noga in me je

zato prehitel za štiri metre, Alešu pa dopovedujem, da se v mojih letih ne spodobi več metati žogice tako daleč kot jo vrže on... in veste kaj, čisto vse mi verjamejo in meni je potem malo manj nerodno.

Pri pripravi športnikov je potrebno paziti tudi to, da greš na tekmovanje z vso opremo, ki jo tam potrebuješ. Lahko se zgodi, da na plavalni miting prideš brez kopalke. No, ja, če bi vse ostale uspeli prepričati, da bi bilo enkrat za spremembo tekmovanje v »nudi*« načinu, bi bilo naših težav v hipu konec, tako pa smo nekaj časa stali tam z dolgimi nosovi in brez hlač. Ker nas to ni zmedlo, sem skočil do bogu zahrbtne blagovnice in tam kupil kopalke. Vzorec na njih se sicer ni ujema s ploščicami v bazenu, a iz nebotičnika v Timbuktiju se baje to ni opazilo.

V uvodnem stavku ste gotovo prezrli pet pravil, to pa zato, ker jih še sploh nisem napisal

in ker slutim, da vas ta pravila zanimajo bolj, kot srečanje klekleric v Škofji Loki, vam jih zaupam.

Prvo pravilo se glasi: Na športni krožek se pride pravočasno, to je osem trideset nula nula

Drugo pravilo zveni: Na športni krožek pridemo v trenirki, drugače pa piki-piki*

Tretje pravilo pravi: Na športni krožek pridemo v športnih copatih, drugače pa tudi piki-piki

Četrto pravilo govori: Vaje izvajamo tako kot piše v knjigi, če pa tako ne gre, merjamo knjigo

Peto pravilo se smeji: Pri športnem krožku smo vedno nasmejeni in dobre volje

Športniki se teh pravil načeloma držijo, saj vedo, da ni dobro tovariša jeziti, ker je potem siten celo dopoldne in jim to še cel naslednji teden mečem naprej.

S športno opremo smo se v letošnjem letu opremili bolje kot slovenska nogometna reprezentanca. Res je, da so naše barve dresov podobne Olimpijini zeleno-beli in gotovo so prav te barve razlog za nekaj več drugih mest. Sam sem predlagal najbolj priljubljeno vijolično-rumenjo kombinacijo, a so moj upor že zgodaj zatrl v kali. No, sem pa vsaj pri smučarskih kompletih zmagal in naše športnike oblekel v mojo najljubšo rdečo barvo. Toda, ker to za zmago še vedno ni dovolj, sem zrihtal* še rdeče smuči in rdeče palice. Na smučišču sedaj izgledamo kot božički, ki se hočejo dva meseca pred pustom našemiti v snežake.

Pri športnem krožku imajo otroci najraje (mene najbolj) igranje nogometa in košarke. Tudi z hokejem smo poizkusili, a smo že na prvi uradni tekmi dvojic skoraj razbili steklo v telovadnici. Nogomet in košarka se igra v trojках. Včasih (skoraj vedno) oziroma vedno se tekma konča v »rugby*« slogu. Malo manj so priljubljene aerobne vaje raztezanja na blazinah, češ, da so to »babje*« vaje.

Še mnogo, mnogo stvari bi lahko pripisal, vendar boste ostalo lahko prebrali v knjigi Moji spomini.

Za zaključek, ker red mora biti – pa čeprav slab, naj zapišem misel.....mmm.....mm m..... nič mi ne pade na misel.

Gibanje - vir zdravja

Prihaja čas, ko bomo slekli toplá oblačila in pokazali se bodo dodatni kilogrami, ki so se nakopičili čez zimo. Da bi stanje vsaj malo omilili, si pomagajmo z večjo aktivnostjo. Vse, kar je potrebno, je pol ure zmernega gibanja na dan. Za to, pa se sploh ni potrebno močno naprezati.

NEKAJ PRIMEROV:

- Po stopnicah greste peš namesto z dvigalom
- Do pošte, trgovine, banke, v službo pojdite raje peš
- Poiščite kolo in se peljite z njim na obisk, v službo
- Večkrat pojdite plavat
- Na zabavi neutrudno plešite

NAJPRIMERNEJŠE DEJAVNOSTI ZA ZAČETEK:

- Hitra hoja
- Počasno kolesarjenje

- Počasno plavanje
- Zmerna aerobika
- Vse vrste plesa

ZAPOMNITE SI:

- Izberite si aktivnost, ki vam je najbolj všeč, kjer boste najbolj uživali
- Če boste imeli ob tem partnerja, bo užitek še večji
- Pred začetkom vsake zmerno težke aktivnosti se prej ogrejte z lažjimi telesnimi vajami
- Prisluhnite svojemu, telesu in ne pretiravajte
- Če imate kakršnekoli zdravstvene težave se predhodno posvetujte s svojim zdravnikom

PREVIDNI BODITE:

- Ob slabem počutju ne silite v telesno dejavnost
- Nikoli ne telovadite, če ste prej obilno jedli ali pili alkohol
- Pijte veliko tekočine, pred-

- vsem vode (6-8 kozarcev na dan)
- Če hodite ali tečete ponoči, se oblecite v svetla oblačila in jih označite s kresničko

POMEMBNO!

- Za začetek nikoli ni prepozno.
- Izberite tisto aktivnost v kateri boste najbolj uživali.

“Ubogi” malo drugače

Rad bi vam povedal nekaj lepega. Rad bi vam napisal nekaj o sebi, ker pa nisem bil obdarjen s temi sposobnostmi, mi je na pomoč priskočila mami. Zakaj ne pišem sam? Kdor me pozna, ve, vsem ostalim pa naj se predstavim.

Sem štirinajstletnik (no ja, kmalu jih bom dopolnil), manjše postave, bujnih (ščetinastih) svetlih las, temnih obrvi...

Večino svojega časa sedim na vozičku, ležim ali pa me »prisilijo«, da zvrneno stojim v stojki. Če sem prave volje, napravim tudi nekaj korakov. Torej na kratko: ne hodim, ne govorim, včasih potrebujem pleničke, če mi kaj manjka, sem le siten in moji dragi ugibajo o mojih potrebah...

Mnogim se smilim ali pa pomilujejo moje starše. Veliko jih misli, da je moje

življenje dolgočasno in prav zato sem sklenil, da vam opišem nekaj svojih dogodivščin.

V preteklih letih so moje poti vodile približno takole: dom, zavod, dom, bolnica, dom, zavod, Sožitje, dom, zavod... Dolgočasno kajne? Pred dvema letoma se je mami odločila, da se resno pridruži skupini »Vera in luča«. Tej »družini« prispadamo lučke (to smo mi, prizadeti), naši starši, prijatelji (večinoma dijaki, študenti in mladi po srcu) ter seveda duhovnik. Imamo redna mesečna srečanja, v celem letu pa

se najde še veliko priložnosti, da se srečujemo s skupinami iz cele Slovenije. In kaj tako lepega počnemo?

Aprila smo se odpravili na Boč, kjer sem srečal veliko »starih« znancev. Poleti sem preživel nepozaben teden na Pohorju, največji podvig zame pa je bilo romanje v Asissi lani julija. Na dolgo pot smo se podali z avtobusom in čeprav je to italijansko mesto zelo daleč, ni bil nihče slabe volje. Kaj slabe volje? Celo pot smo peli, pripovedovali smešnice, se seveda smejali, klepetali, malo pa tudi počivali. Dva dni smo preživel v spokojnem mestu. Dopoldne smo se potepali po starodavnih ulicah, obiskovali prelepa svetišča in razne znamenitosti, popoldne pa smo uživali v prijetni senci hotelskega atrija. Naučili smo se novih pesmi, nekaj igrice, barvali smo plakate, izdelovali rožice iz papirja in še marsikaj. Četrty dan, ko smo se vračali domov, smo si privoščili daljši postanek na obali, kjer smo nabirali školjke,

čudoviti prijatelji pa ostanejo večni.

Še eno potepanje vam moram omeniti. Zadnji vikend v septembru sem preživel v Mali Loki pri Domžalah. V gostoljubni redovni hiši smo se zbrali »slučkarji« iz cele Slovenije in nekaj prijateljev iz Hrvaške. Po treh dneh jetnega druženja še nismo imeli pravega domotožja, zato smo se odzvali po abilu prijateljev iz Barke jih obiskali v njihovem toplem domu. To je seveda bivalna skupnost Ba v Zbiljah, kjer živijo od prizadeti in njihovi sprejevalci – prostovoljci. Mamica si je ogledala r hove delavnice, mene so med tem prijatelji rajali s sadjem, piškoti in čajem. Če me ne bi čakala ati in brat Jure, bi ostal kar pri njih.

S temi svojimi potepi se res nisem hotel hvaliti, moj namen ni bil takšen. Želel sem vam povedati, da se na videz tako ubogi otroci radi družimo med seboj, spoznavamo nove kraje, zlasti pa nove prijatelje, predvsem zdrave.

Verjemite mi, da je na svetu veliko ljudi, ki imajo radi takšne kot jaz. Po pripovedovanju mnogih sem spoznal tudi zdravi od nas sprejemajo in nas spodbujajo. Le priložnost mi daj drug drugemu.

*Daj vsakemu dnevu
možnost,
da bo najlepši v tvojem
življenju
(Mark Twain)*

*Nobena pot ni dolga,
če po njej hodimo
s prijateljem
(japonski pregovor)*

zaplavali v morje in se »martinčkali« na topli mivki. Bil sem res nekoliko utrujen, to priznam, vendar utrujenost mine, spomini in

Spremljali smo lutkovno igrico

stal Luka, se nasmihal ob poslušanju igre, kmalu pa začel s pozibavanjem naprej in nazaj ter z igranjem s prsti.

Mali Luka je sedel pod odrom, nenehno vstajal, se oglasal in ploskal. Med igro je ploskal tudi Dejan, ki se je od navdušenja moral tudi sprehoditi do izhoda.

Navdušenja pa kar ni mogel skriti tudi Primož, ki je ob glasovih

poskakoval na blazini. Zala pa se je počasi dvignila z blazine, se sprehodila do odra, nato ulegla pod njim na trebuh in tako nekaj trenutkov poslušala s podprto glavo. Kmalu je vstala in želela odditi.

Govorjenje lutk je zmotil nežni jok Erike, ki je tudi želela zapustiti prostor.

Zelo zavzeto je spremljal dogajanje Dušan, z vso mimiko obraza. Maja je glasno odgovarjala na vprašanja lutk, Denis pa je vse komentiral Igorju, ki mu je ves čas odkimal tako, da je vrtel glavo v levo in desno in se zraven pozibaval. S poziba-

vanjem in tokrat brez petja je spremljala igrico tudi Jasmina, Vesna pa je sesala še prst.

Nino se je obračal k svoji tovarišici in spraševal, kdaj gredo jest. K njemu se je obračala Klavdija, ki se je z vztrajnim ponavljanjem svojega imena tudi strinjala.

Miloš je kazal s prstom na nastopajoče lutke,

Vsredo, 19. decembra je bila po malici lutkovna predstava Vražiček v steklenički. Otroci so se preselili v telovadnico. Posedli so se po klopeh in blazinah. Nekateri so stali ob steni in zašaj ob oknih. Lutkovno gledališče je bilo postavljeno pod košem.

Vse oči so bile uprte v mali osvetljeni oder. Lutke so prihajale, se pozibavale in

govorile. Veliko so govorile, prehitro in predvsem veliko. Obrazi nekaterih otrok so se začeli sklanjati in obračati na vse strani. Del otrok je zdrsnil v svoje zaposlitve.

Lola se je ob steni pri vratih prestavljala z noge na nogo, si ogledovala roke in ves čas pogledovala k vrču, ki je bil na skrini. Kar naenkrat je smuknila k njemu. Na posredovanje varuhinje se je vrnila na privatno mesto. Na drugi strani vrat je

Gorazd si je od zadovoljstva mencial roke v naročju, Aljaž se je v prvi vrsti nenehno obračal nazaj in vstajal.

Aleš je zamudil predstavo z izgovorom, da je prestar za lutke, Franci pa je z močnim kihanjem pri koncu igre verjetno soglašal.

Vsi ostali otroci, tovarišice in tovariši so zavzeto spremljali dogajanje do konca.

Učea se ustanova

Pomlad v našem parku

Spet toplo je, sonce sije, jasmina pa v park zavije. Tam se ziblje, pesmi poje. Malo prav, malo po svoje.

Tedaj pa k njej Janez stopi in se usede na najbližji klopi. Malo posluša, nato pa zavpije: «Jasmina dovolj bo te pevke manj!»

Gremo raje v gozd na sprehod, Bomó videli, če je še tam hlod. Po katerem smo včera hodili. Da smo učiteljico našo jezili.

Jasmina vstane, učiteljico poljubi. Na sprehod v gozd se ji sicer ne ljubi. A Janeza vedno rada posluša. In tudi tokrat se izmuznit ne poskuša.

Skupaj z drugimi gre po cesti. Za račke kruha mora nesti. Saj lepo je, ko račke prihitijo. Da lačne kruha spet dobijo.

Valentina Pukel

Ker veliko časa porabimo za delo, želimo ob tem občutiti čimveč zadovoljstva. Da bi se temu kar najbolj približali, nam je podjetje Firis pripravilo sklop predavanj in razgovorov s ciljem, da razmislimo o možnostih za dosego skupne vizije ustanove. Na prvem srečanju smo razpravljali o osnovnih potrebah v družbi. Temeljne potrebe so fiziološke, potrebe po varnosti, sprejetosti in potrditvi. Fiziološke potrebe so nam vsem znane.

Potreba po hrani, pijači, primernem okolju, počitku in podobno so primarne potrebe. Potrebo po varnosti zadovoljujemo z napisanimi in nenapisanimi pravili, vrednotami in zakoni. V to je vključeno okolje, ki je za posameznika predvidljivo. Potrebo po sprejetosti zadovoljimo, ko ima posameznik možnost, da izrazi svoje mnenje, govori o svojih težavah, strahovih in nestrinjanjih, da dobi potrditev, da so njegovi občutki normalni. Ko sta zagotovljeni potrebi po varnosti in sprejetosti, da sem lahko to, kar sem, potrebujemo še potrditev za svoje delo. Potreba po

potrditvi se zagotovi s kontrolo dela, z možnostjo, da lahko razvijamo svoje individualne sposobnosti in se ne bojimo tvegati. Ugotovili smo, da je naše delo čustveno obremenjujoče, zato potrebujemo trenutke, ko obnovimo svoje »baterije«. To lahko naredimo s humorjem, včasih potrebujemo tudi kratek odmor, da ne pride do izčrpanosti. Potrebujemo tudi razgovore ob težavah, kjer ne najdemo rešitve. V ustanovi srečujemo posameznike z različnimi osebnostnimi potezami, stališči, cilji in različnimi sposobnostmi, kar lahko vodi

do tekmovalnosti in konfliktov. Pomembno je najti pravo pot za rešitev težav. Pestrost ciljev se lahko uskladi z oblikovanjem skupinske vizije, ki zahteva sodelovanje vseh članov. Zavedamo se, da smo v ustanovi zaposleni posamezniki z različnimi sposobnostmi, da pa smo vsi potrebni. Podobno je roka drugačna, kot oko, a je ravno tako nujna za zdravo telo. To pestnost smo poudarili z razmišljanjem o vprašanju: «Po čem sem poznan v ustanovi?» Včasih se naša samopodoba ne sklada popolnoma z mnenjem drugih o naših kvalitetah. Na žalost mnogi prej opazimo napake na drugih, kot na nas samih. Govorili smo tudi o pomenu samoiniciativnosti. Bolj se trudimo v tej smeri, večja je potrditev, večja samozavest, s tem pa tudi čutimo notranje zadovoljstvo. Poleg potreb so tu še naše želje. Ugotovili smo, da jih ne znamo vedno izražati. Če sogovorniku izrazimo svoje želje, mu damo možnost, da naredi nekaj za nas prostovoljno.

Tako je bolj motiviran. Ena od želja je tudi dobro delo.. Kaj pa je dobro delo? Med tem, kakšen naj bo dober delavec in kakšni dejansko smo, je precejšnja razlika, saj idealnih delavcev ni. Vsi smo ljudje z napakami(slabostmi)in omejitvami. Za kvalitetno delo si lahko le prizadevamo, zato se moramo zavedati, da smo lahko dobri le na nekaterih področjih. Ena od motivacij za dobro delo je skupni cilj. Po skupinah smo iskali cilje, ki so nam najpomembnejši. Naša skupina jih je razvrstila takole:

• ZDRAVJE IN VARNOST

- DOBRA KOMUNIKACIJA
- PROSTORSKI POGOJI
- STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Glavni cilj nam je zdravje in varnost gojencev in delavcev. Trudimo se skrbeti za čistočo, osebno higieno, zdravo in svežo hrano, varne prostore in okolico, dovolj gibanja na svežem zraku ter skrbimo za dobro počutje gojencev in sodelavcev. Pomembna nam je tudi dobra komunikacija. Zavedamo se, da je v tako veliki skupini ljudi vedno veliko razhajanj in nesoglasij. Pomemben je način, kako težave

rešujemo, pogosto je potrebno reševati čim hitreje. Obtožbe in kritike delujejo razdiralno, opravljanje prav tako nič ne koristi. Dobro komunikacijo ne vzdržujemo le z gojenci in delavci, temveč z vsemi, ki z ustanovo kakorkoli sodelujejo, saj so vsi enako pomembni za dobro delo ustanove. Naš naslednji cilj je podpreti vodstvo ob prizadevanjih za izgradnjo novih prostorov. Res smo ponosni na lepo zgradbo, v kateri delamo, a se zavedamo, da njena funkcionalnost ni več primerna za potrebe ustanove. Ker se

zavedamo, da bomo z novimi prostori naleteli tudi na nove izzive, smo si za cilj postavili pridobivanje novih znanj in spoznanj na področju dela z ljudmi. To pomeni še več podobnih srečanj. Naši cilji so povsem dosegljivi. Na ene lahko vplivamo bolj, na druge nekoliko manj. Upamo, da nam bodo te vizije dajale potrebne energije, da bomo še naprej težili k dobremu delu in sodelovanju na vseh področjih ustanove.

BIL SEM V TOPLI NA KOROŠKEM
 V TOPLI SMO SE IMELI LEPO.
 VSAK DAN SMO HODILI NA
 SPREHOD. NABIRALI SMO GOBE,
 BOROVNICE IN JAGODE. OBISKALI
 SMO TUDI GOZDARJEVO HIŠO.
 PO TRAVNIKIH IN GOZDOVIH
 SO SE PASLI HUDI BIKI.
 STANOVALI SMO V LEPI HIŠICI.
 KUHALI SMO SI SAMI. BILO JE
 ZELO DOBRO. POMAGAL SEM
 MILENI IN STANKI V KUHINJI.
 IMELI SMO OBISK. OBISKALE SO
 NAS TOVARIŠICE ŠTEFKA,
 RAVNATELJICA IN ZDENKA. TEDEN
 JE HITRO MINIL.
 V PETEK PO KOSILU SMO SE S
 KOMPIJEM VRNILI NA DOBRNO.
 BILO MI JE ZELO VŠEČ.

V varstvenem oddelku B je v tem šolskem letu vključenih sedem varovancev: Ida, Lidija, Klemen, Dolores, Simon, Gorazd in Andrej. Povprečna starost je 23 let, s prihodom novinca Janka v mesecu januarju pa se je še krepko dvignila. Osnovni program vzgoje in usposabljanja je glede na starost zaključen, program dela v oddelku pa je zastavljen tako, da vsakemu posamezniku kar v največji možni meri zagotavlja ohranjanje pridobljenih znanj in spretnosti. Poudarek ni več v tolikšni meri na razvijanju čutil, spoznavanju okolja ter glasbenih in likovnih aktivnostih, temveč je na poglobljanju spretnosti na področju skrbi za samega sebe, na razvijanju grobe in fine motorike ter socializacije. V zadnjih dveh šolskih letih se skupaj s pedagoško vodjo zavoda trudimo narediti korak naprej na področju razvoja fine motorike in socializacije. Program je zastavljen tako, da pripravlja posameznika na enostavna dela v proizvodnem procesu.

Ponavljjanje iste aktivnosti vsak dan ob določenem času navaja na kontinuiranost delovnega procesa v ročnih delavnicah, hkrati pa s svojo predvidljivostjo daje občutek sigurnosti in varnosti. Postopno časovno podaljševanje aktivnosti razvija vztrajnost in gradi delovne navade. Izbrali smo si tehniko trganja papirja, tudi zaradi zadostnosti surovine t.j. odpadnega časopisa. Natrgamo ali narežemo ga na dolge trakove, ki jih nato varovanci trgajo na

enakomerno velike kose. Na videz preprosta aktivnost je prinesla cel kup težav, ki pa jih je vsak dan manj. Košarice so vsak dan bolj polne, motivacija je spremenila obliko iz materialne v socialno. Pomemben je občutek, da je delo dobro opravljeno. Natrgani papir se uporabi za izdelavo recikliranega papirja, le ta pa za izdelavo čestitk ali druge likovne izdelke.

Varovanci našega oddelka se poizkušajo postopno vključevati tudi v priložnostna dela delovne skupine kot so npr. zlaganje bombic ali flumastrov. Pri delu potrebujejo več prilagoditev posameznih delovnih faz, več nadzora in več spodbude kot spretnejši vrstniki iz delovne skupine, a vredno je poizkusiti. Pohvala po uspešno opravljenem delu pomembno vpliva na oblikovanje pozitivne samopodobe in jim nudi občutek koristnosti in pomembnosti.

VS.B pri telesni vzgoji

V tem oddelku telesna vzgoja poteka sila počasi. Včasih se mi zdi, da otroci to počnejo nalašč. Glede na to, kako hitro tečejo po malico imam upravičen sum, da jim telesna vzgoja ne pomeni ravno biološke potrebe. Vendar kot dober učitelj imam tudi jaz skrita presenečenja in izdelan načrt, kako celotno stvar pospešiti. Uro telovadbe bom prenesel v šolsko avlo in organiziral tek proti šolski kuhinji. Na hodniku bom nastavljal ovire. In to bo to. (R. Klopčič)

VS.A v 2002

Človek na svetu

Človek na svetu je kot mravljica majhna, ki živi in hodi po planetu.

Vsak dan, človek probleme rešuje, kot mravljica majhna ovire premaguje.

Svet je velik in še ne povsem odkrit, tako človek, kot mravljica ne moreta vsepovsod - prit.

Na svetu je veliko stvari, ki so nam dane, da lepo živimo, ko pa se postaramo, umremo in vse naenkrat zapustimo.

Zato! Pazi človek na svoja pota, da se v svetu ne izgubiš, da se spomniš na mravljico majhno in si **SREČEN DOM ZGRADIŠ!**

Metka-čepetka na tleh čepi jajčko bi znesla, pa kura nil

Metka večkrat čisto obleko pod vodo zmoči in govori: »To ne bom imela!« (izgovor), da bo lahko drugo vzela.

Ata, ata se Darko oglaš, v razredu ga že večina otrok oponaša. Darko ima tudi močne prijeme, da se raje kar oddaljimo, kot da sled njegovih rok dobimo.

Tomaž čez dan rad leži, moti ga naša bližina, raje vidi da nas ni. Z vodo se rad igra včasih že preveč packa, ker jo ima vedno na pretek, jo poliva vse na povprek.

Matjaž včasih ni hodil na sprehod, pa sem odkrila, da mu moram dati prazno vrečko za na pot. Matjaž ima še rad dodatek kadar se hrana deli, paziti pa moramo, da si vrč čaja ne prisvoji.

Klavdija se vedno rada sleče, čeprav se trikrat že obleče! Rada za civilniki leti, da jih lahko ogleduje in da z njimi poskakuje.

Dušan naš rad noč prebedi, da nočni pomaga, ker preveč ima skrbi, otroke odkriva in gleda, če si družbe kdo želi.

Sandiju je palica najboljša

igrača in slajša, kot najboljša jedača. Velika je sreča, da se na Dobmi palice dobijo in sreča je tudi to, da se drevesa ne posušijo.

Vsak ima nekaj dobrega in slabega kar ga oblikuje - pomembno je le to:

»DA ČLOVEK ČLOVEKA, VEDNO POTREBUJE!«

Bogdan KANIČ

Robi na kolesu

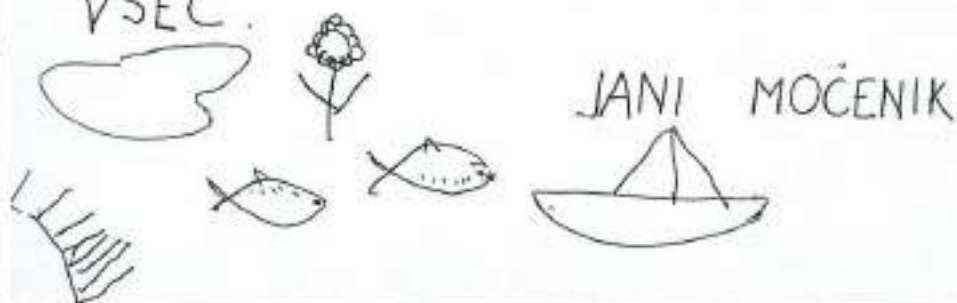

BILI SMO V ŠIBENIKU

V PONEDELJEK ZJUTRAJ SMO SE
S KOMBIJEM ODPELJALI V ŠIBENIK.
TAM SMO SE KOPALI, LOVILI RIBE
IN SE PELJALI Z LADJO.

ŠLI SMO TUDI V SLAŠČIČARNO,
TAM SMO SI KUPILI SLADOLED.
DAN PRED ODHODOM DOMOV SMO
IMELI DRUŽABNI VEČER.

PLESALI SMO IN BILI VESELI.
V ŠIBENIKU IMAM VELIKO PRIJATELJEV
ŠE BOM ŠEL. BILO MI JE ZELO
VŠEČ.

Prigode in anekdote

MODROSTI

Tovarišica: »Kaj je za malico?«
 Gabi: »Danes imate pa enolončnico. Zraven pa butle.«
 Franci bi zamenjal našega hišnika, nima pa avtomobila in izpita.
 Tovarišica: »Ja, kako boš pa otroke vozil v bolnico?«
 Franci: »Jutri dobim avto! Štefka mi ga bo z interneta potegnila. Pol se grem pa na policijo dogovoriti za izpit.«

Luka dela na računalniku. Ne pozna besede sindrom in vpraša: »Kaj je to sindrom?«
 Tovarišica: »To je eden izmed znakov bolezni.«
 Luka: »Aha, znamenje. To se ne sme dol spraskat.«

Luka: »Ona dva imata pa res srečo, da sta avtista. Eden je dober v spominu datumov, drugi bere besede nazaj. To sta res dobri lastnosti.«

SUZANA RAZMIŠLJA TAKO

Suzana pripoveduje:
 Odkar mi je na sredo umrla oma je vse prazno. Prazni so lonci v kuhinji, hlače v spalnici in školjka, kjer hodimo na stranišče. Oma je pod zemljo, tam pa ni več umivanja vsak dan.

Na vprašanje, kaj boste delali doma med prazniki, je odgovorila:
 »Za praznike ne vem ali bo mama doma ali ne. Ati za praznike kar leži in rože zaliva, jaz pa hodim po kuhinji in jesti zbiram.«

Spet je vsa nahodna in razlaga: »Pozimi se tako kot jaz prehladijo dojenčki in pravi ljudje tudi. Menijo si vročino. Na koliko stopinj sem pa jaz prehlajena?«

»Zakaj pa je Igor popraskal Aljaža?«
 »Zato, ker se to ne dela!« odgovori resno.

BILI SMO PRI PRIMOŽU

Pripoveduje Suzana

Imeli smo se lepo. Jedli smo pecivo, kruh in meso.
 Šli smo s kombijem. Z nami sta šli še punčki tovarišice Karin.
 Videli smo živali. Imajo velikega psa, krave, zajčke. Malo smo se sprehajali zunaj, videli smo gugalnico. Sedeli smo na klopci za mizo. Pogovarjali smo se. Imajo svoja drva in svoje radiatorje. Doma imajo zelen avto in traktor in prikolico. Primož je v hlevu kidal gnoj. Imajo gozd in hribe in veliko trave. Krave se pasejo za električnimi pastirji, ki zelo tresajo.
 V kuhinji imajo televizijo in peč, pa stensko uro. V kuhinji dobro kuhajo.
 Da bi še kdaj šli k Primožu!

Pripoveduje Igor

Primož je doma nekaj kilometrov stran od Mozirja.
 Lepo so nam postregli. Dali so nam sok. Jedli smo savinjski želodec. Imajo lepo drvarnico.
 Primož je bil najprej z mamo v kuhinji, nato se nam je pridružil, dokler nismo šli. Ati je prišel kasneje, ker je nekaj delal. Z nami je bila ves čas Primoževa mama.
 Na poti domov smo se morali ustaviti zaradi Boštjana, ker je moral lulat. Ustavili smo se tudi v Letušu, odložili tovarišico Karin in hčerki in se vrnili v zavod.
 Primoža se spominjam kot »uredu« fanta. Pogrešamo ga, ker nam je vse naredil.

Suzana je bila pri zobozdravnici, ker so jo bolele dlesni.
 Ko se vrne, pripoveduje: »Zdravnica je rekla, da imam vnetje čreves na zobeh.«

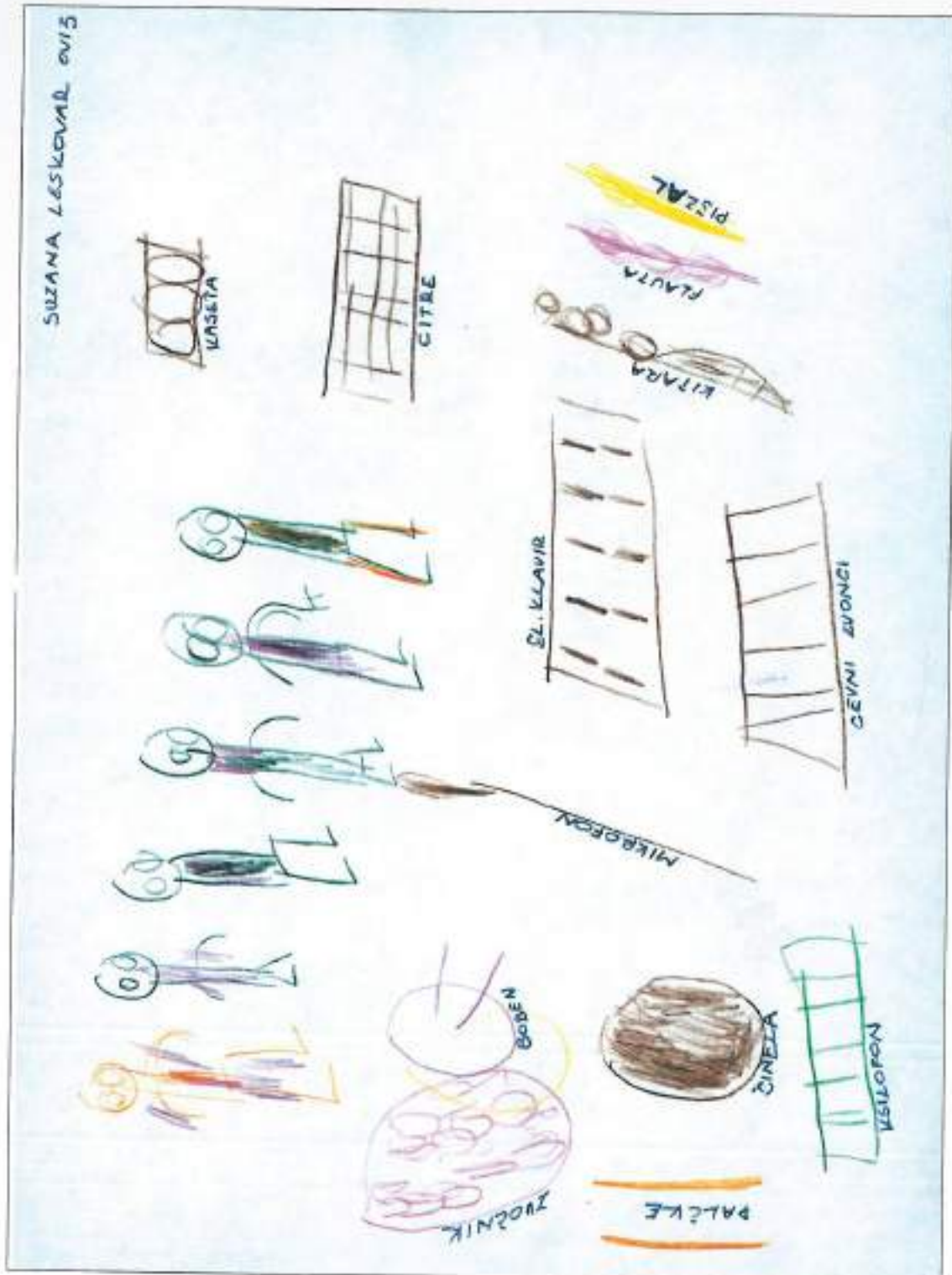
»Kaj pišeš tovarišica?« vpraša Suzana.
 »Poročilo o otroku«, odgovori tovarišica.
 »Kje pa bo to poročilo: na radiu ali na televiziji? Še vpraša Suzana.«

»Kakšno strašno glasbo ima Jasmina v sobi?« vzdihne tovarišica.
 »Ja, tako za strah za zdravnike v ambulanti«, dopolni Suzana.

December, skupina DS.A
 Na urniku je označena telesna
 vzgoja. Po stopnicah navzdol
 gresta vsak zase Gabi in Denis.
 Denis spredaj, Gabi za njim. »Ura
 je dve. Gremo, nima nobenega
 NIŠTA!»

V DS.A skupini se pogovarjajo. Pa vpraša Aleš
 tovariša Zdravka, kako se piše.
 Zdravko: »Aleksovski«
 Aleš: »To je pa težko!«
 Pa Franci pripomni: »Aleluja reči!«

Tudi mi smo praznovali

Bližali so se božično - novoletni prazniki. To je bil za nas in naše varovance čas »trdega dela« - izdelovali smo voščilnice, okraske, krasili prostore, krasili novoletno jelko... - čas priprav in čas pričakanj. V našem veselem decembru se je

ljubezen.

Že takoj zjutraj sem varovancem razkrila svoj načrt. Bili so zelo navdušeni, pripravljeni sodelovati pri različnih opravilih, da bi bilo naše praznovanje čim lepše.

V

dogajalo marsikaj - obiskala sta nas Miklavž in parkelj, čarovnik nas je naučil nekaj čarovnij, ogledali smo si lutkovno predstavo, obiskali smo kino in še in še... za zaključek pa nas je obiskal in bogato obdaril še dedek Mraz.

Nekaj varovancev, je v našem »domu« preživelo tudi praznike. Tudi sama sem z njimi preživela praznični dan.

Že dan pred tem sem doma v mislih kovala načrt. Želela sem, da bi praznovali varovančev rojstni dan in hkrati doživeli sporočilo božiča: mir, toplino, prijateljstvo in

dopoldanskem času smo z veliko delovno vneto pripravljali sadno kupo. Naša prijazna kuharica nam je spekla pecivo, sami pa smo ga okrasili s »sladko« dekoracijo.

Po kosilu ni bilo časa za počitek. Pripraviti smo morali prostor za praznovanje, poskrbeti za glasbo, urediti plesišče, napihnniti balone, mizo obložiti z dobrotami, pripraviti darilo, navsezadnje pa smo morali imeti še vajo, kako bomo našemu varovancu in prijatelju zapeli VSE NAJBOLJŠE za te...

Pričakanje se je stopnjevalo, končno pa je nastopil trenutek, ko smo z otvoritveno pesmijo pričeli z praznovanjem

Dušanovega rojstnega dne. Prižgali smo Iskrice v rokah, prižgale pa so se tudi iskrice v naših očeh.

Zapeli smo pesem »Vse najboljše za te, dragi Dušan...«, nazdravili s šampanjcem, sledilo je obdarovanje, pogostitev in obilo dobre volje - ples, petje, družabne igre.

Dušanu ni dano, da bi se lahko zahvalil z besedami. Govoril je njegov nasmeh na obrazu, govorile so njegove oči - tam smo lahko odkrili radost in navdušenje, tam smo lahko prebrali besede hvaležnosti.

Ob pogledu na njihove srečne obraze, ob koncu delavnika nisem čutila utrujenosti. Bila sem

zadovoljna, da sem s svojim delom prispevala k lepšemu doživljanju in preživljanju praznikov varovancev v našem »domu«, bila sem zadovoljna, da sem dosegla svoj cilj - bili so srečni.

Maja peče piškote

Videospot in instalaterstvo

Kako nastane video spot, kaj lahko gre narobe in vodovodno instalaterstvo!

Video spot je besedna zveza, ki jo težko prevedem v slovenski jezik. Gre za sliko, ki se sinhrono povezuje z glasbo. To je isto, kot če bi na televiziji gledali g. Kopitarja, kako na balkonu polnem rdečih rož prepeva o svoji mami. Video spot je v bistvu tudi reklama za pesem. In kaj je v tem tako nenavadnega? Pravzaprav nič, če veš kako stvari tečejo. Če pa se na video ne spoznaš preveč – tako kot jaz, se ti lahko zgodi, da vodovodnega instalaterja, peka pic iz krušne peči in

montažerja videa vržeš v isti koš in dobiš mlačno pico z vodenim prelivom v barvah. Ja, tako je to. In kako v resnici stvari potekajo?

Najprej potrebuješ posneto pesem. Vendar ne posneto kar tako z domačim kasetofonom, ki si ga dobil pri Berti v Avstriji zraven treh kilogramov kave, temveč potrebuješ studijski posnetek, ki ti ga naredijo v zvočno izolirani sobi in ti ga seveda zaračunajo. Potem ko imaš glasbo in misliš, da si že na konju, takrat počasi spoznavaš, da si šele na oslu. V glavi imaš zamišljen video, kot ga imajo tisti slavni pevci na MTV; če pa že ne tako dobrega, pa vsaj takšnega, kot ga imajo pop zvezde v

Sloveniji; če pa še takšnega ne, pa vsaj takega, kot ga ima naš sosed, ki je posnel svojega kužka, ki skače za palico. In nato začneš... V roke vzameš kamero in snemaš vse kar ti pade na pamet; lahko pa to narediš tako kot mi, da najprej napišeš scenarij (kako bo video izgledal) in nato režijo (kako bo video potekal) in sestaviš kadre (posnetke) in njihovo dolžino in še nekaj takšnih pisnih zadev in še in sploh in oh, ter začneš snemati. Ko si posnel dobro uro filmskega materiala, ga preko videa ali kamere posnameš v računalnik. Ko se zadeva snema v računalnik, lahko greste mirno na kosilo in s partnerjem na sprehod, saj stvar ne bo tako hitro gotova. Ko imaš kadre na računalniškem disku (tako

imenovani shrampi), se stvar začne.

Nekaj časa strmiš v prazen ekran in ne veš kje začeti, potem pa te zadane preblisk in poiščeš prvi kader, ki se ti čez deset minut več ne zdi dober in mrzlično iščeš njegovo zamenjavo. Ure minevajo, pesem si slišal že tristoenaundvajsetkrat, zmontirana je prva kitica in del refrena. Čas za prvo pavzo, v kateri pokličeš domov in razložiš partnerju, da se zadeva zna zavleči – priporočeno je, da imaš na vsa možna vprašanja – zakaj, že pripravljene odgovore. Ko si že misliš, da so izgovori uspeli, je treba še obljubiti, da boš jutri dan sigurno preživel z otroci in ne za računalnikom, se zahvališ nekemu tam zgoraj za tako razumevaločega partnerja in nadaljuješ z delom. Ob osmih zvečer zgroženo ugotoviš, da je zmrznil računalnik – to pomeni, da je zmrznil, drugega izraza res ne poznam. Računalnik takrat ne reče nič, ne pisne, niti trzne ne, skratka nič od nič. Obrišeš si solzo, ki ti spolzi po blestem licu in pritisneš tipko »reset«, kar pomeni – zaženi se znova. Pri ponovnem zaganjanju je treba zelo pobožno gledati, zgodi se namreč lahko – če premalo kalimerasto gledaš – da se tvoje delo ni shranilo in potem vse s svojo na novo. Ker pa sva z montažerjem stiskala rožni

venec, so se vsi podatki ohranili in lahko sva delala naprej. Sledijo ure nemotnega iskanja, prilaganja, brisanja, barvanja, efektriranja, tudi grdega govorenja in ob enajstih zvečer ugotoviš, da bi se »halo pica« prav prilegla. Ker pa v nedeljo »halo pica« po deseti uri ne dela več, si oddahneš šele ob polnoči, ko ti je od lakote tako slabo, da na hrano sploh več ne moreš misliti. V tistem trenutku si del pesmi slišal natanko šestoceninštiridesetkrat, zmontirane so tri kitice ter refren. Pavza, kjer se ne zgodi nič pretresljivega. Gremo naprej. Kadri frčijo naprej in nazaj, malo jih režeš, malo raztegneš, malenkost skrčiš, iščeš nekaj specialnega, prelistaš celo medmrežje, izpuliš si šestnajst las na levi in sedem na desni strani, a prav tiste slike, ki jo najbolj potrebuješ, ni nikjer. Sledijo trenutki tišine in globokoumnega razmišljanja. Slike pa še vedno ni. Prelistam »en haufen« revij in končno najdem nekaj podobnega tistemu kar iščem. Sliko izrežeš s škarijami, jo daš v škatlo, kjer jo bela svetloba presveti in že se slika pojavi na zaslonu računalnika. Tam jo malo obrežeš, pobarvaš, posvetliš, napudraš in jo flikneš v video. Tako, pa je! Peta kitica je pri koncu, ostane še refren in podlaga je gotova. Pogled na uro: dve in sedemindvajset. Refren je zmontiran rekordno in končno je ob treh in štirinajst minut video podlaga gotova. To pa je šele tretjina. Začne se nasnemavanje nosilnih kadrov, ki jih moraš sinhronizirati z besedilom glasbe. Kakšne muke ob tem doživljaš raje ne bi opisoval, saj bi v

primerjavi s tem film Psiho3 izpadel epizoda za otroke. Naenkrat se pač zaveš, da si običjal in stvar se ne premakne nikamor. Zaspanih oči otožno pogleduješ proti računalniku in ga prosiš naj nekaj naredi sam. Ker pa ta škatla še »muk-sni« ne zna brez tvojega posredovanja, se odločiš, da je za tisti dan muk dovolj. Pogled na uro: pet in sedemintrideset. Krizal! In kaj imaš narejeno po sedemnajstih urah buljenja v računalnik. Demo od demo posnetka. To je vse, več se ta dan ni dalo storiti.

Čez dan ali dva pa se tlaka začne znova. Tako je to, dragi ljubitelji video spotov, še nekaj nepspanih noči in stresnih situacij in video je gotov. Posnameš ga lahko kamorkoli. Na zgoščenko, video kaseto - veliko ali malo ali pa storiš tako kot mi in ga posnameš na tako imenovane beta kasete, ki jih uporabljajo na televiziji. Svojo zadevo prijaviš na agenciji, jim nekaj malega plačaš in si gotov. Ostane ti le še to, da vse prijatelje in sorodnike - tudi tiste, ki jih nisi še nikoli srečal - obvestiš, da imaš svoj video, da si sedaj pop zvezda, car, kralj, bog i batina...

Ob vsem tem pa le še zaključna misel. Če boste dali vaš video nekemu izdelati, nikar na njega ne pritiskajte s časovnimi

omejitvami in ob znesku, ki ga boste prejeli, nikar ne stresajte z glavo. Montažerji videa so umetniki. Mi jih morda gledamo kot ljudi, ki sedijo in se igračkajo, potem pa ti za tiste piškave štiri minute videa poberejo premoženje. Temu še zdaleč ni tako. V evropski uniji, kamor si tako želimo, je za izdelovanje videa na črno ter javno predvajanje le-tega predpisana visoka kazen, saj mora video, ki je namenjen javnem prikazovanju, izdelati šolana oseba, ki ima dejavnost uradno prijavljeno.

Če pomislite malo drugače. V kopalnici vam poč vodovodna cev, vi pa nimate orodja in znanja, da bi to popravili. Štrinajst dni vam vodovodni instalater obljublja, da jutri zagotovo pride in ko ste vse upe že pokopali, se na vratih pojavi vodovodar s svojim vajencem. Ob kavi vam razloži, da imate srečo, da je sploh prišel, saj bi morali čakati do božiča prihodnje leto. Mine ena ura in še ena, ko si strokovno ogledujeta škodo. V rokah se jima zasveti kladivo in »majzel« in pred vašimi

očmi zazija velika luknja okoli cevi. Šef ugotovi, da je potrebno menjati še »dihunge« in koleno ter priporoča zamenjavo T-komada. Vajenca pošlje v trgovino, nakar mineta še dodatni dve uri, da se vrne in za tisti dan sta končala. Vi za njima pospravite in jih naslednji dan spet opazujete pri delu. Cev je zamenjana, luknja v zidu ogromna, vodovodar vam priporoča svojega svaka zidarja, vendar je ta trenutno na delu v Nemčiji in se vrne šele drugi mesec, od bratrančeve sosedne mož, pa je keramičar in vam bo ploščice »zrihtal« za mali denar. Vodovodarja spijeta pivo in kavo, pojedeta malico in šef vam pred nos porine račun. Brez davka, vam se zavrti v glavi - za en meter poškodovane cevi pol plače. Sedaj pa še prištetite zidarja, keramičarja, ploščice, lepilo, fugirno maso, malico in pijačo ter univerzalno čistilo. Dobili boste znesek, ki je enak izdelavi videa. Vodovodar je delal osem ur, video montažer pa je osem ur samo snemal. Ja tako je to, pa prijetno ustvarjanje vam želim.

Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo

POMEMBNI PRIREDITVI GLASBENO PLESNEGA KROŽKA

Tudi letošnje šolsko leto smo se z glasbeno plesnim krožkom pridno pripravljali za nastop na 12. republiški glasbeni reviji ZAPOJMO, ZAIGRAJMO, ZAPLEŠIMO, ki je bila letos v Domu Španskih borcev v Ljubljani.

Odločili smo se, da se predstavimo z eno glasbeno in eno plesno točko. Seveda smo že na začetku vedeli, da bosta naši točki nekaj posebnega... tako smo se namreč odločili!!!... predstaviti se moramo «udarno» saj nas takšne poznajo že z lanske prireditve v Novi Gorici.

Za glasbeno točko smo izbrali pesem GUANTANAMERA, kjer so mesta za instrumenti zasedli vsi člani glasbeno plesnega krožka: Aleš, Mitja, Janez, Luka, Aljaž, Tadej, Vida

in Gabi.

Za plesno točko pa smo izbrali pesem Sebastiana HOČEM TO NAZAJ; pesem je v hitri dance verziji in prav takšno smo želeli za predstavitev. Seveda pa v obeh točkah nastopava tudi Robi in Milena... ampak samo zaradi

moralne podpore.

Pridno smo vadili in se potili v glasbeni učilnici, vedno pa je obveljal slogan: «Vaja dela mojstra».

Otroci so naju venomer spraševali, kdaj bo ponedeljek, da bomo imeli spet krožek, saj jim je vse, kar je povezano z glasbo in plesom, zelo pri srcu.

Vedno hitreje se je približeval 5. april, dan našega nastopa v Ljubljani. Menda ne bomo kaj pozabili, Robi je kar pisal... bobni, bas kitara, mali instrumenti, mikrofoni, CD, kasete, naša garderoba... uf, veliko je tega.

Končno je prišel ta, za nas pomem-

ben petek 5. april. Zjutraj smo se že ob 7. uri odpravili s kombijem in osebnim avtomobilom proti Ljubljani. S sabo smo vzeli še civilnika Mateja, ki nam je bil res v veliko pomoč.

Prišel je čas našega nastopa in malo treme pred nastopom, še malo več, ker smo vedeli, da nas bodo v dvorani spremljali ga. Artank, ga. Oberstar in ga. Lipičnik... in te nas vendar poznajo... Drug drugega opogumimo, da mi to vse dobro znamo, sicer pa brez panike... tudi če se zmotimo, gremo do konca. Še zadnjič se pogledamo in sedaj res verjamemo Mateju, da smo res »špicak«. Vsi v enakih črnih športnih kompletih, rdečih majčkah in rdečih kapah, naš »Sebastiano« (tako se je namreč vsem v Ljubljani predstavil naš

Tadej) pa v sivem kompletu, beli majčki, beli kapi in seveda z mikrofonom v roki. Gremo na oder!

G. Matjaž Tanko, ki je vodil prireditev, nas je najprej predstavil s spremnim besedilom, ki sva ga napisala midva z Robijem. Hočemo pričeti z igranjem... Mitjeva bas kitara ne da zvoka. Mojstri hočejo rešiti nastali problem... kitara še vedno noče dati zvoka... občinstvo nam v vzpodbudo

zaploska... končno je napaka odpravljena. »Bodo vsaj vsi vedeli, da igramo v živo!« se opogumimo. Pesem odlično in brez ene napake odigramo, ploskanje iz dvorane nas še dodatno opogumi za naslednjo točko – plesno predstavitev. Našega Tadeja »Sebastiana«, prvi takti pesmi kar »stresejo« na odru in to pomeni, da se je začelo zares. Kar plešemo in niti pomislimo ne, da bi se lahko tudi zmotili... tako je prav... zaupamo vase. Odlično odplešemo, seveda tudi tukaj brez napake (Robi je sicer rekel, da ni še nikoli tako »fajn« plesal), sprejmemo čestitke, priznanje in rože in odhrvimo iz odra. Najprej vprašamo za mnenje Mateja, ki ne skopari s pohvalami, naša hostesa je navdušena, tudi mi smo zelo zadovoljni z nastopom. Z nami želi govoriti tudi režiser prireditve na Ljubljanskem gradu, kamor smo povabljeni na nastop in seveda smo deležni tudi njegove pohvale.

Po končani reviji smo se vsi nastopajoči dobili v gostišču JOVO, kjer so nam postregli s kosilom, pijačo in veliko sladoleda. Vrteli so tudi odlično glasbo za ples, pripravili zanimive igrice, skratka imeli smo se zelo lepo. Razdelili so nam

tudi vrečke s spominčki na to glasbeno revijo.

Proti večeru smo se odpravili proti domu, polni vtisov, novih poznanstev, otroci so bili videti tako zadovoljni. Seveda smo se, kot pravi popotniki ustavili še na »eni pijači« pri Rusu in kot ena velika skupina prijateljev »debatirali« o dogodkih tega dneva. Imeli smo se res lepo.

23. aprila je na Ljubljanskem gradu potekala Slavnostna akademija ob 90. obletnici laneza Levca. Na to prireditev smo bili povabljeni tudi mi. Nastopali smo z glasbeno in plesno točko. Postavitvena vaja je bila ob 17. uri, prireditev pa se je začela ob 18. uri in se pričela s slavnostnim govorom ga. Vike Potočnik (zakonca Kučan sta se žal opravičila), s pozdravi g. Mateja Rovška, z veliko različnimi pevskimi, glasbenimi, ritmičnimi, gledališkimi in plesnimi predstavitevami, z vmesnimi čestitkami in obdarovanji slavljencev... skratka bila je zelo razgibana in zanimiva prireditev. Odvijala se je v treh delih; 1. del se je odvijal na grajskem dvorišču, 2. del v dvorani in 3. del ponovno na grajskem dvorišču. Obiskovalci prireditve so se tako selili, saj je vse potekalo po določenem scenariju.

Mi smo nastopali s pesmijo GUANTANAMERA na grajskem dvorišču pri vodnjaku in ponovno navdušili vse obiskovalce, nato pa smo med tem časom, ko so nastopali naslednji nastopajoči, sledili naši hostesi, ta nas je namreč vodila po skrivnih poteh do razgledne ploščadi. Tukaj

smo kasneje odplesali našo plesno točko HOČEM TO NAZAJ. Bilo je prav zanimivo, ko se je pričela glasba, smo bili še skriti za obzidjem razgledne ploščadi, obiskovalci nas niso videli... kar naenkrat pa smo pričeli počasi vstajati in obiskovalci so bili globoko pod nami, mi pa visoko nad njimi – kot v starih filmih o grajskih dogodivščinah.

Po končani prireditvi ob 20.30 uri je sledil še poklon vseh nastopajočih in obdarovanje. Ko so nas nagovorili za poklon, smo se iz razgledne ploščadi glasno zahvalili in veselo pomahali obiskovalcem (končno smo bili edini Štajerci v Ljubljani)

Povabljeni smo bili še na zakusko, ki so jo pripravili za vse nastopajoče in povabljenе, a... smo si zaželeli

pizze. Na poti domov smo se ustavili na Trojanah, pa ne zato, da bi kupili krofe, ampak, da si privoščimo pizzo. Kakšno navdušenje med otroci, očke so jim kar žarele, ko smo vstopili v letni vrt na Trojanah. Vsi so si nas z zanimanjem ogledovali, saj smo izgledali kot kakšna navijaška skupina; vsi enako in trendovsko oblečeni, Matej, ki je bil v »civilu« pa je verjetno izgledal kot naš »menedžer«...

Pojedli smo pizzo, spili coca colo in se v poznih nočnih urah vrnili nazaj v zavod.

Naša aprilska »tunejka« je torej uspela, v maju bomo mogoče malo počivali, v juniju pa spet nadaljujemo... s polno paro naprej!!!

Drobni nasveti iz stare skrinje

Zakaj se mi zdijo stari nasveti pametni?

Velikokrat v življenju se dovedu pripeti, da pristane pri svojem delu na neki točki in nikakor ne najde izhoda iz nje. Začne tuhtati in globokomno razmišljati in postaja vse bolj nervozen, ga začne peči zgaga in same takšne neprijetne reči. Poglejmo drugače. Prazniki se bližajo, vi pa bi radi svoje domače presenetili z nečim edinstvenim. Tisto neponovljivo se že peče in vi zgroženo ugotovite, da nekaj manjka. Koga boste poklicali? Svojo mamo vendar! Pobrskala bo po spominu in vam povedala, da je njena mama leta 1920 v isto stvar natrgala trpotčev list in dodala malo ješprena in zadeva je uspela. Veste, pri nas v šoli imamo kuharsko učilnico in številne delavnice, kjer stari nasveti pridejo še kako prav. Res pa je tudi, da si kot letošnji urednik lahko privoščim tudi takšne članke, verjamem pa, da boste med temi nasveti našli tudi zase kaj uporabnega.

(R. Klopčič)

Všoli imamo delavnico, kjer se kuha, packa, šiva, reže, lepi, barva, lomí... in ker se stvari včasih rade zakomplicirajo, tovarišice pa ne najdejo izhoda – takrat prhitijo k meni po star nasvet iz domače skrinje....

Sol v kavi

Sol je sredstvo, s katerim se zboljšuje kava. Ako se na primer primeša na petnajst gramov kave pol naprstnika dobro stolčene soli, postane kava tečna, da si boljše ne moreš želeči.

Kako odtegneš sol preveč slanem jedilom?

Preveč slanem jedilom odtegneš sol, če pogrneš čez lonec čist prtič in natreseš nanj pest moke. V nekaj minutah bode jed premalo slana.

Kako očistiš srebrno posodo?

Srebrna posoda, ki se vsak dan rabi, se ohrani čista in svetla, ako jo deneš v primerno veliko posodo in poliješ z vrelo vodo, v kateri so bile prekuhane krompirjeve lupine. Čez nekaj časa omij posodo z mehko čisto krpo, pomij še enkrat v topli vodi in z drugo mehko krpo posuši. Tako ostane srebrna posoda vedno kakor nova.

Komur škoduje dolga vožnja

Komur škoduje dolga vožnja po železnici ali po morju, naj položi pred vožnjo v rum ali francosko

žganje omočeno ruto na želodec in vožnjo bo dobro prestal.

Šivanje zaponk na temne obleke

Tu si lahko olajšaš delo in prihraniš merjenje, ako prišiješ najprvo zaponke z glavicami. Ko si jih prišila, namaži glavice s kreda, potem položi nanje drugi del blaga. Bele pičice ti kažejo, kam moraš prišiti ostalo zaponko, da se oba dela blaga lepo vležeta.

Bradavice

Precejšen del hrastove skorje razreži na zelo majhne kosce in jo kuhaj dolgo časa v vodi. S to kašo se umije vsak dan parkrat bradavica, ki tekom osmih dni izgine, da se niti ne pozna, kje je bila.

Glavobol

Marsikomu glavobol takoj preneha, če drži nekaj minut malo soli na jeziku ter nato popije kozarec vode. Pri živčnem glavobolu so dobri obkladki z jesihom, zmešanim z nekoliko medu.

Histerija

To-le bolezen imajo kaj rade ženske. Žalostne so in pobite in iz pobitosti nastane sitnost in nezadovoljnost z življenjem. Vsaka stvar jih razkači do najvišje mere, nič jim ni všeč. Svet je ta-le: Uživaj trikrat na dan po dvanajst kapelj tinkture, napravljene iz krvomočnice in žalost, pobitost in sitnost bodo izginile kar najhitreje.

Jeza

Da jeza škoduje zdravju, je že stara, znana stvar in vendar se ljudje vkljub temu jeze, kakor bi šlo za stavo. Sredstvo proti učinkom jeze: vzemi dve žlici magnezije na melisnem čaju in pojdí za par ur na sprehod.

Mozoljasta koža

Kadar si umivaš glavo, kani v vodo nekaj kapljic amike in mozoli bodo kmalu izginili.

Zobobol

Ako te boli votel zob, pomaga navadno karbol. Nekaj vate omočiš v štiri odstotno karbolno vodo in jo deneš v votel zob. Bolečina takoj poneha.

Zgaga

Če te draži sitna zgaga, žveči hrastov list in požiraj slino. – Kuhaj žajbelj na medu, kani vanj jesiha in grgraj. – Vzemi na dan po dve žlički vode, žgane iz trpotca in si izpiraj z njo usta in grlo.

Cvetlični popki se naglo razcveto

Poreži cvetlične popke, ki so že dovolj razviti, na prav kratke peclje in jih postavi v vodo, v kateri si bil prej raztopil solitar. Popki se bodo naglo razcveteli.

Da steklenica nikdar ne počí

Ako hočeš imeti steklenico, ki ne bo nikdar počila, jo moraš pokuhati nekaj časa v olju in jo potem

pustiti, da se ohladi. V tako steklenico lahko vliješ krop, pa ti ne bo nikdar počila.

Madeže od črešenj

Madeže od črešenj izperemo iz perila na sledeči način: kakor hitro madež nastane, izperemo onesnaženo perilo v mlačni, milnati vodi, potem ga namočimo v mleko in ga pustimo tam nekaj ur. Na ta način madež popolnoma izgine.

Kako spoznaš, da je črno vino umetno barvano?

V vino pomoči mrvico kruha, vzemi jo ven ter jo vrzi v kozarec, v katerem je na dnu nekaj čiste vode. Če

je vino umetno barvano postane voda takoj vijoličasta, če pa ima vino naravno barvo, traja četrt ure, preden se voda pobarva.

Uporaba stekla razbitih šip

Pri vsakem gospodinjstvu se dobijo razbite šipe, katere se pravilno rezane porabijo kot šipe pri podobah, še manjši kosci pa za pokrivanje številok pri tomboli. Šipe prav lahko razrežeš, ako postopaš na sledeči način: Vzemi poln škaf vode in reži z navadnimi škarjami steklo pod vodo. Paziti moraš le, da so škarje, steklo in roke

popolnoma pod vodo. Steklo se ti bo rezalo kakor navaden, bolj debel papir; niti škarje se ne skrhajo. Na ta način lahko razrežeš vsako steklo na različne, tudi okrogle oblike.

Kako lupiš jabolka kakor kuhan krompir?

Jabolka namoči eno minuto v vrelo vodo, potem se jim lupi koža kakor kuhanemu krompirju. Enako ravnaj s slivami ali češpljami.

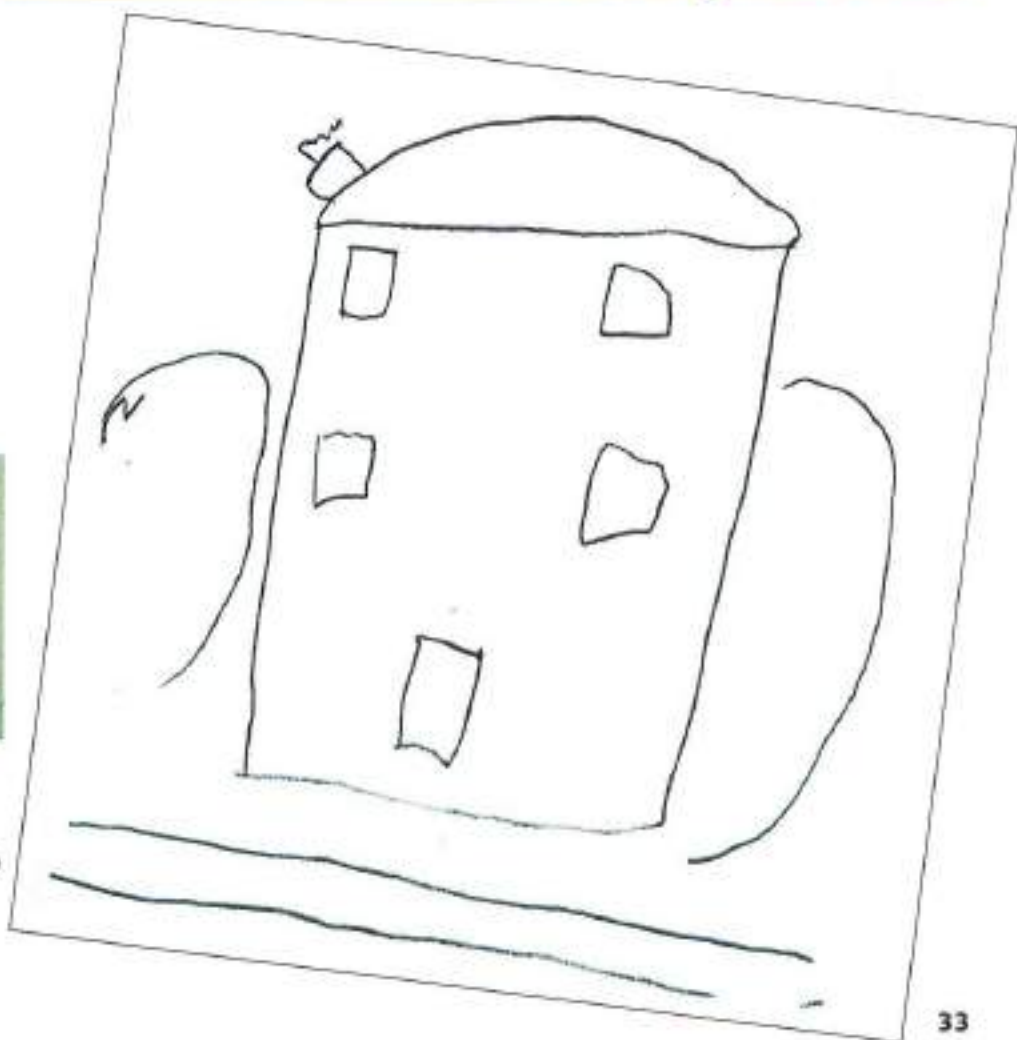
Povzeto: I. Majdič: Nasveti za hišo in dom
Katoliška bukvarna 1917
Ponatis: Dava, Ljubljana
1989
Zbral: R. Klopčič

Gabriela LAMPRET

Pokljuka

V četrtek, 14.2. smo se peljali na zimske športne igre. Tekmovali smo v veleslalomu-Luka in Aleš, ter v teku na smučeh - Vida in jaz. Bila sem prva, Vida je bila tretja.

Delo z računalnikom po programu Combo

Allo kako premagati Janezka
Konec leta 2000 sem se z dvema sodelavkama udeležila seminarja v Radovljici, kjer smo se seznanile z računalniškim programom COMBO. Avtorji programa so strokovnjaki iz Izraela.

Program je namenjen predšolskim otrokom, otrokom z učnimi težavami in tudi otrokom z lažjo in zmerno motnjo v razvoju. V kompletu programa je tudi posebna tipkovnica (velika lesena škatla s šestimi tipkami).

Otroci, ki so manj motorično spretni in se še ne seznanjajo z delom na računalniku, uporabljajo prilagojeno tipkovnico, na kateri so tipke, ki označujejo smeri gor-dol, levo-desno ter tipko Janezka, ki ima vlogo tipke enter in rdečo tipko za izhod iz programa. Tipke se ob pritisku osvetlijo. Glede na izkušnje pri delu

lahko rečem, da je tipka Janezka najbolj priljubljena in to zaradi tega, ker za pravilno rešeno nalogo otroka pohvali in nagradi z lepo melodijo. Poleg prilagojene tipkovnice je prednost tega programa tudi v tem, da so vključeni tudi zvočni in svetlobni efekti. Pri pravilno rešenih nalogah se na zaslonu računalnika prikaže slika Janezka, ki se nasmeji in otroka pohvali.

(bravo, odlično, zelo dobro), če pa je rešitev nepravilna, je Janezek žalosten in tudi melodija se spremeni. Spretnější in sposobnejši otroci pa lahko uporabljajo klasično računalniško tipkovnico.

Program razvija kar celo paleto otrokovih sposobnosti. Otrok si razvija prostorsko orientacijo, pozornost, koncentracijo, vidno in slušno zaznavanje in razlikovanje, bogati si besedni zaklad in govorno izražanje ter se pri delu

navaja na potrpežljivost, natančnost, strpnost, uri ročne spretnosti, koordinacijo oko-roka in še in še.

Program COMBO uporabljamo zlasti pri individualnih obravnavah in sedaj so se seznanili z njim že vsi otroci v skupini. Obravnava traja 30 minut. Pri delu zelo radi sodelujejo in so včasih že kar neučakani in razočarani, če vedno ne izvajamo dela z računalnikom. Motiviranost za delo je bistveno večja kot pri običajni individualni obravnavi in čas kar prehitro teče. Po predvideni nalogi sledi še vaja za sprostitvev in igro.

Začetki našega dela so bili namenjeni seznanitvi s prilagojeno tipkovnico, navajanju na strpno pritisikanje na tipke in osvojitvi tipke Janezka, ki sedaj nikomur več ne dela težav. Nino, Tina in Dani so že pravi mali računalniški strokovnjaki, saj obvladajo že večino tipk. Vesna, Vita in Miloš pa so prav tako osvojili tipko Janezka, potrebujejo še nekaj usmerjanja pri pritisikanju na ostale tipke. Program uporabljamo tako pri pridobivanju kot tudi pri utrjevanju znanja.

Program je razdeljen na več sklopov vaj. Obsega vaje za orientacijo in trening smeri,

vaje vidnega razlikovanja, kjer mora otrok poiskati enake predmete izmed ostalih motečih predmetov. Zahtevnost vaj se lahko postopoma stopnjuje glede na otrokov napredek in razumevanje. Na primer, da je predmet, ki ga otrok išče ves čas na zaslonu ali pa se pojavi le za kratek čas, oziroma mora otrok slediti samo zvočnemu navodilu. Sledijo vaje razlikovanja predmetov po velikosti, pridobivanje pojmov več-manj, velikomalo, osvajanje količin in števil, utrjevanje barv, oblik, sestavljanje delov v celoto, ...

Čeprav sem bila sprva kar malo skeptična, kako bodo naši otroci zmogli vse naloge in se naučili ravnanja z računalnikom, pa sem sedaj po skoraj letu in pol dela po tem programu izjemno zadovoljna z napredkom otrok, predvsem pa me veseli, ker vidim, da otroci radi sodelujejo in so tudi sami zadovoljni, ker so uspešni in tako dobijo pozitivno potrditev.

Prispelo pismo iz VDC Šentjur

Tole pismo pošiljam mojim skritim prijateljem, ki se preko športa tesno povezuje. Prijatelja kot sta Aleš Volf in Luka Čevnik, sta mi ob vsakem srečanju vlivala veliko poguma in samozavesti, kajti njuno prijateljstvo je zelo iskreno. Da bo pravici zaščeno, mi je tudi prijateljica Renata čedalje bolj pri srcu. Midva se pozna že od tedaj, ko sva se skupaj šolala v Ljubljanskem zavodu slepih. Bila je dekle, ki je venomer točilo grenke solze in jo ni bilo moč potolažiti. Ko pa je sedla za klavir, je posijal sončni žarek v njeno srce. Ne

smem pa pozabiti na vašega super trenerja, ki mu postavljam eno vprašanje. Kaj bi moral storiti, če bi želel postati športnik v vaši zasedbi oziroma pod vašim nadzorom? Ko smo ravno pri športu, tudi zima je prav prijetna na tekaški stezi, ki je pri meni le cesta okoli vasi, vmes pa udarim še kakšno partijo prostih metov s prijatelji in tako mi poleg delavnice ter pomoči domačim mineva vsak dan. Moja skrita želja se nanaša na prijatelja Aleša, če bi mi kdaj pisal. Ker pa vem, da to ni mogoče, ker sem morda prezahteven, mu pomagajte, če mu roke ne

Zmorejo pisati. Saj tako bi bila najina vez prijateljstva še trdnejša kot doslej. Tudi Renata in ostali ste dobrodošli.

Čisto za konec pa prav

lep pozdrav vsem ostalim in mentorjem, ki skrbijo, da ste kot družina med seboj povezani. Ostanite takšni še naprej

To vam iz srca želi prijatelj

Vida FLIS

Avtobiografija

JAZ RADA
RADA TELOVADIM, ZATO
OBISKUJEM ŠPORTNI KROŽEK.
POLETITEČEM, POZIMI DA SMUČAM.
RADA TUDI POJEM IN PLESEM OB
GLASBI SERASTINA. PLESATI NAS
UČITA TOVARIŠICA MIENA IN
TOVARIŠ ROBI.
RA NI POSRANJAM. DOMA
POSTILJAM POSTELJE.
RADA POMAGAM ARIJU VOZITI
PRVA.

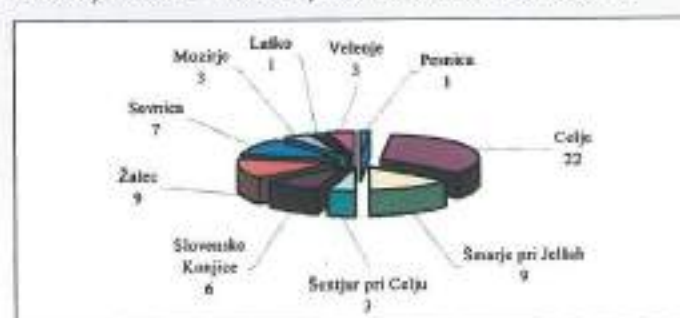
Statistika

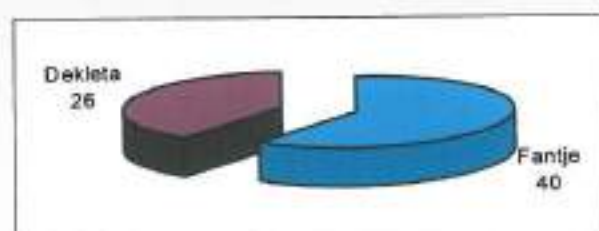
Nekaj podatkov o otrocih in mladostnikih

Stanje na dan 31.12.2001

1. V šolskem letu 2001/2002 je vključenih v usposabljanje 66 otrok in mladostnikov večina iz celjske regije. Usmerjeni so iz naslednjih centrov za socialno delo:

2. Število otrok in mladostnikov po spolu

3. Oddelki in namestitve

V zavodu je trenutno organizirano 10 oddelkov. Povprečno število otrok v oddelku je 6,1. Od tega jih je v enem oddelku največ 9 in najmanj 5.

4. Starost otrok in mladostnikov

Povprečna starost otrok v zavodu je 16,6 let.

Starost (leta)	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Dečki	1	/	/	1	3	3	2	3	1	3	7	2	3	3	3	2	1	1	1	/	1
Deklice	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	5	1	2	1	1	/	/	1	/	1
Skupaj	2	1	1	3	4	4	3	4	2	5	9	7	4	5	4	3	1	1	2	0	2

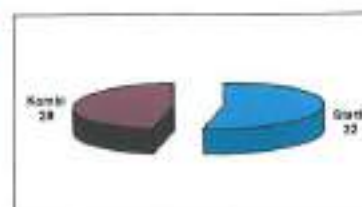
5. Otroci in mladostniki po času vključitve v usposabljanje in varstvo

Doba v letih	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Dečki	3	0	4	2	3	4	1	5	4	4	1	0	2	2	1	1	2	0	0	1	0
Dekleta	3	3	1	2	0	0	2	2	1	2	2	2	2	0	1	2	0	0	0	0	1
Skupaj	6	3	5	4	3	4	3	7	5	6	3	2	4	2	2	3	2	0	0	1	1

6. Odhodi domov

V domu biva 60 otrok in mladostnikov. Domov odhajajo v različnih časovnih presledkih v starši ali z organiziranim prevozom s kombijem.

Tedensko odhaja domov 37 otrok, na 14 dni 14 otrok, mesečno 6 otrok in 2-3 -krat letno 3 otroci.

Moja mama

MOJA MAMA
 MAMI JE IME DAMJANA.
 DOMA JE V CELJU. HODI
 V SLUŽBO. MAMA JE
 PRIDNA. JAZ IN POKI JI
 MALO NAGAJAVA. MAMA KUHA
 RIŽ, MESO, SOLATO IIV
 PUDING. JE DOBRA.
 MAMO IMAM, ZELO RADI

Nagrada

DANES SMO
ŠLI JEZDIT V
SOCKO. TUDI
JAZ SEM ŠEL
NA KONJA.
KER SEM BIL
POGUMEN SEM
DOBIL ČOKOLADO.
NINO

Paški Kozjak je že kar naš

Čeprav je bil petek, konec tedna, smo bili še vedno polni energije in dobre volje. Zbrali smo se: Maja, Tadeja, Jasmina, Mateja, Jani, Luka in Bogdan. Kar na hitro smo se odločili, da gremo po kosilu v hribe in to na paški Kozjak.

Vzeli smo nahrbtnike, kuharice so nam pripravile malico, mi pa smo se primerno obuli in oblekli. Veseli smo se posedli v avtomobila in se del poti peljali, kajti imeli smo premalo časa, da bi vso pot zmogli peš.

Vseeno smo del poti prehodili peš. Prispeli smo do planinske kočice na Kozjaku, kjer smo si privoščili malico. Pridno smo se posedli pred kočico, kjer imajo mize in klopi ter se okrepčali. Pot smo nadaljevali po hribu navzgor do partizanskih grobov, od koder je tudi lep razgled daleč naokoli v dolino. Najprej smo si ogledali vso hri-

bovje in skale ter vijugaste poti, ki so speljane med njimi. Daleč v dolini smo opazili velike dimnike iz katerih se je kadilo, to je bila elektrarna Šoštanj. Jasmina je zakričala: »Morje!«, vendar ni bilo morje, temveč Šmartinsko jezero. Luka se je spomnil, koliko časa bi hodil, če bi šel peš s Kozjaka do jezera. Ugotovili smo, da je to daleč in da bi potreboval veliko časa. Bolje, da se kar

skupaj peljemo nazaj.

Počasi smo se odpravili proti koči, kjer nas je Luka pogostil s sokom. Malo smo poklepetali z gospo Olgo, oskrbnico kočice in se zadovoljni vrnili nazaj v dolino.

Vrnili smo se ravno ob večerji, se najedli, uredili pred spanjem, nato pa sladko zaspali.

Jasmina je zakričala: »Morje!«

Zmešan urnik

Kot vsak dan smo se tudi danes po vseh jutranjih opravilih, ki sledijo po zajtrku odpravili v našo delavnico. Tu vsako dopoldne delamo saj smo delovna skupina. Pride tudi dan, ko smo slabše razpoloženi, takrat je pač malo drugače.

Naredili smo že veliko papirja za vizitke. Najprej ga trgamo, miksamo nato pa ga na mrežici stisnemo in posušimo. To zelo radi delamo. Tako je bilo tudi danes. Po opravljenem delu smo si privoščili malo svežega zraka. Med sprehodom se pogovarjamo različne stvari. Tako smo se pogovarjali kaj imamo po kosilu na urniku. Nekateri so rekli glasbo drugi telovadbo. Oglasi se Denis: "Telovadbe pa že nimamo! Jaz ne telovadim radi!" Še naprej smo trdili vsak svoje, nakar se oglasi Franci in pripomni: "Glasbo imamo! Vesna ti imaš pa čist zmešan urnik!" Vsi smo planili v smeh in nihče več ni mislil kaj bo prihodnje uro.

Stanka Krajnc

Legenda rocka

MOJA KITARA

RAD IGRAM NA KITARO. UNIČIL SEM TRI
 NESMEN NIČ ZRAJFATI, KITARE TUDI,
 NIČ SE NESMEN JEZETI VELIKO POTRGAM,
 S STRUNAMI VŠOLI BEPO KAR NA PREJ SE POČ
 IGRAM BAS KITARO. VARJAM O STRUNAH,
 UČI NA S TO VARIŠ ROBI, DA JIH IMAM PREMAU
 KROŽEK IMA MO VSAK SEM VELIKRAT TEČEN
 PONEDELJEK OB 10 URI. ŠE SPAT NE MOREM
 DOMA IMAM DVE KITARI, ZVEČER KER SE JEZM
 S KITARO
 STARIATA PA VEČKRAT
 REČE MOJI KITARI
 FOSM. S KITARO SEM
 TUDI RAZBIL LUSTER
 DOBIL BI KITARO
 PA STEGA NE BO
 NIČ, KER VSE UNIČIM.

Mitja

Ali poznate čarobne besede?

Suzana, Aleš, Luka, Tadej in tudi drugi jih poznajo. To so: prosim, hvala, dober dan, ...

Vsi zaposleni v ustanovi smo v vsakodnevnem stiku z našimi otroki in mladostniki, nekateri bolj, drugi manj. Tudi v pisarni imamo kar naprej obiske naših fantov in deklet. Pridejo po barvice, bucike, ključe za kabinet, karte za bazen, ... Seveda pa ne prihajajo samo po material, nekateri pridejo na kratek klepet, potožiti o stvareh, ki jih težijo ali pa samo pozdraviti.

In ni majhna stvar priti iz razreda v pisarno, pozdraviti, povedati, kaj potrebujete ali predati. ...ek, ki ga je napisala učiteljica počakati, da potrebuje ... se zahvaliti ter oditi v razred. Hitro se lahko namreč zgodi, da kdo med potjo pozabi naročeno in namesto papirja v razred odnese bucike. Tako je Mitja želel meter za merjenje skokov pri telovačbi, izkazalo pa se je, da ga je tovariš poslal po papir, da bi lahko zapisal rezultate merjenja. Medtem, ko sva iskala hišnike (v pisarni metrov seveda nimamo), sem Mitja vprašala, kako skače in mislila s tem, kako daleč skače. Dobila sem najbolj logičen odgovor: «Napreji!»

Tisti, ki redno prihajajo v pisarno, že vedo, da je potrebno najprej pozdraviti in šele nato povedati, po

kaj so prišli. Zvedo tudi, da ni lepo se že z začetka zbornice dreti, da bi radi na primer radirko.

Tako Tadej že čisto sam pride po ključ kabine, kjer je računalnik s programom Combo. Sam ključ tudi vrne. Seveda pa ni od nekaj tako. Najprej je prišel s svojo učiteljico in skupaj sta povedala, kaj želita. To se je nekajkrat ponovilo. Nato ga je učiteljica spremljala, Tadej pa se je vse sam dogovoril. Kasneje pa ga je spremljala od daleč, da se slučajno ne bi »izgubil«. A ni bilo težav, računalnik je preveč zanimiv, da bi ga zamikalo kaj drugega. Zdaj Tadej prihaja sam in vedno vzorno opravi pogovor v pisarni, vedno tudi pozdravi in se zahvali.

Aleš in Luka prihajata po karte za bazen. Da jo dobita, napišeta še listek s svojim imenom in datum,

Alešu delajo številke manjše težave, zato nič ne škoduje, če jih malo vadi tudi izven razreda. Za karto se splača potruditi.

Luka že celo šolsko leto ob petkih, pred kosilom prihaja pomagat zalivati rože, ki jih imamo v pisarni. Le redkokdaj pozabi nanje.

Tako pri nas ni nikoli dolgčas. In, če le lahko pripomoremo k večji samostojnosti naših varovancev, to rad in z veseljem storimo. Res je lepo pogledati otroka ali mladostnika, ki odhaja iz prostora in se zaveda, da je samostojno (ali kdaj tudi s pomočjo odrasle osebe), dobil stvar, ki jo potrebuje oz. sporočil, kar so mu naročili.

In, ker ste to prebrali, vem, da poznate čarobne besede. Ali bi ne bilo lepše, če bi jih vsi večkrat uporabili? Z našimi dekletki in fanti že »vadimo«.

Kaj lahko pri Mateji dobite?

- Dopise, velike in majhne
 - Karte za bazen
 - Flumastre, vendar samo rdeče
 - Lahko faksirate samo v slovenskem omrežju
 - Dobite ključe našega voznega parka
 - Zdravstvene nasvete
 - Psihološke nasvete
 - Vzgojni opomin
 - Tekste iz Worda
 - Bel list papirja, prazen ali pa tudi popisan
 - Članek za stopinjice
 - Še ne razvite filme za fotoaparāt
 - Prijazen nasmeh ali pa tudi ne
- (R. Klopčič)

Veter v krošnjah

Kdo me je naučil kitaro igrati

Kitaro igrati me je naučil, prijatelj moj, Pevecov Erik. To je tisti fant, ki je pomagal skonstruirati Med nemimi židovi in ki me je tudi naučil tri akorde. Z njim sma tudi prklopila prkolico polno zvočnikov na moped in jo vlekla na sprehod, da bi vsi čuli kako znama zašpilati tiste tri akorde.

Najin duo se je končal, ko so naju spodili iz domačih garaž, kjer sma mela vaje. Nekoč pa se nama je zgodilo... ostalo v Mojih spominih.

4/4

A E
Svet v očeh
D A E-D
skozi jutro dan odhaja
A E
noč - odmev

D
med zvezde sveti
E A -E
belo nebo

Smeh v dlaneh
ko veter v krošnjah med nami tava
zlat pogled ://
med žita rože vzvalovi

Ref.: 2x
In pravi
NA, NA, NA, NA.....
(A, E, D, A, E, D, E, A)

Prosim cvet ://
nasloni bistro vodo nad mano
tvoj dotik://
položi plamen
v moje oči

Tisoč src ://
prekriva polja in budne sanje,
skupaj vsem://
pesti razprejo se v polne dlani

Ref.: 2x
In pravi
NA, NA, NA, NA.....

Svet v očeh
ko veter v krošnjah med nami tava
tvoj dotik ://
pesti razprejo se v polne dlani

Ref.: 4x

Himna zavoda DOBRNA
Besedilo in glasba: Robert Klopčič
Vokal 1: Milena Oprčkal
Vokal 2: Sonja Strahovnik
Aranžma: Robert Klopčič
Primož Štorman - TABU
Kitara: Tomaž Trop - TABU
Bas kitara: Mitja But
Posneto v studiu: STUDIO ŠTORMAN

Na sprehodu

Manca
23.11.2007 se je v Lelju
rodila Manca.
Taz sem njen
stric. Veasih jo
drčim v marčju.
Manca je
lepa. Imam jo
v klan. Polona in
jaz jo peljema na
spred.

Miran 001-3

NA SPREHODU
ZVEČER GREM NA
SPREHOD POSLU-
ŠAM TIKKE IN
GLEDAM MALO
NAOKROG.
HODIM K RIBNIKO
IN GLEDAM RAK-
KE. KE JE LE PO
VREME SEDIM NA
KLOPCI.

SUZANA
001-3

Naša knjižnica

Ob vstopu v zbornico se pogled verjetno ustavi na dolgem nizu omar, v katerih so za steklenimi vrati nanizane knjige. Njihovo število se veča iz leta v leto, tako da smo morali zanje že nekajkrat nameniti dodatni prostor.

V letošnjem letu štejemo že preko 1700 knjig, od katerih je največ priročnikov in učnih slikanic, ki so nepogrešljiv pripomoček strokovnim delavcem na različnih področjih usposabljanja in dela z otroki. V zadnjih letih se širi obseg strokovnih knjig, med katerimi je še posebej dragocena tuja literatura.

Poleg knjig se knjižnica pospešeno bogati tudi z avdio, video in računalniškimi pripomočki, ki postajajo

nepogrešljivi v vsakdanjem delu in življenju v ustanovi. Med temi prevladujejo video kasete, avdio kasete, veliko pa je tudi že CD plošč. Redno prejemamo tudi različne revije za otroke, kot tudi za odrasle.

Med šolskim letom se največ knjig in drugih pripomočkov izmenja med učitelji v oddelkih in med terapevti po posameznih strokovnih področjih. Vse pogosteje pa po strokovni literaturi segajo tudi drugi delavci zavoda, ki želijo razširiti svoj obseg znanj povezanih z delom.

Izposojevalci knjižnične vsebine pa so tudi naši otroci. Ob ureditvi igralnih koticov po razredih,

skoraj nikjer ne manjka slikanic in revij. Veliko otrok rada lista po njih, bodisi ob pomoči odraslega ali sami. Ko sčasoma postaneta oblika in vsebina slikanic ter revij preskromni ali neprepoznavni, se nadomestijo z drugimi.

Tudi posamezni otroci koristijo knjižnico. Tako si želi otrok najljubše videokasete, ki jih gleda v zavodu, odnesti še

domov, da si z njimi polepša konec tedna. Ob skrbi varuhinj pri odhodu ter vrnitvi otroka in tudi skrbi staršev doma, vrača kasete redno in nepoškodovane. Še večje povpraševanje je po audiokasetah. Otroci jih želijo poslušati v razredu, zvečer pred spanjem, odnesli bi jih tudi domov za svoj radio. Vračanje teh kaset je veliko težje. Marsikdaj se izgubijo v predalih drugega, tudi uničijo, ali pa kar dobijo lastniško ime z nalepko.

Ob pogledu na toliko knjig v omarah, se otrokom poraja ideja, da bi tudi sami imeli pri sebi dragoceno knjigo, ki bi jo lahko kadarkoli odprli in listali po njej. Taka knjiga ne mora biti slikanica, ker je le te dovolj na policah v razredu. Taka knjiga mora biti debela, z določenimi črkami, ustreznimi oznakami za strani, lepimi slikami in včasih še kaj. Ob vsej masi knjig je dostikrat težko najti ustrezno. Ob vztrajanju, kompromisih in dogovarjanju pa se vedno najde prava.

Delovni terapevt in otrok

mora biti pozoren na potrebe in želje staršev ter negovalnega osebja v okolju kjer živi.

Pri otroku z motnjo v razvoju je pomembno, da otrok izpostavi, kaj so zanj najpomembnejše aktivnosti, ki bi si jih želel in da imam možnost aktivno sodelovati pri ocenjevanju, planiranju in izvedbi delovne terapije. Dobra motivacija, želja in samozaupanje v veliki meri pomagajo otroku doseči

višjo stopnjo samostojnosti.

Otroci z motnjo v duševnem in telesnem razvoju so skrivnostni svet. Približa se mu le tisti, ki je sposoben razumeti in vstopiti v njihov svet preko neverbalne komunikacije kot je zvočni izraz, izraz obraza, kretnje, položaj telesa, telesni stik...

Otroci z najtežjo motnjo v duševnem razvoju potrebne znajo

izpostaviti, nam jih pa pokažejo z za njih značilnim vedenjem; nekateri z jokom, drugi z asocialnimi oblikami vedenja. S tem okolico vzpodbudijo k odkrivanju vzroka takega vedenja.

Pomembno je vzpodbuditi otroka k aktivnem sodelovanju. Z opazovanjem otrokove reakcije lahko otrokom, ki niso sposobni izraziti svojega mnenja, ponudimo možnost izbire med več možnostmi.

Delovni terapevt mora biti pozoren na razvojno in kronološko starost otroka. Pričakovana stopnja samostojnosti pri posamezni aktivnosti je odvisna tudi od otrokove starosti, tako npr. pri dveh letih še ne moremo pričakovati, da se bo otrok sam oblekel. To pa je pomembno predvsem pri pričakovanih staršev, kaj lahko zahtevajo od otroka.

Terapevt mora poznati razvojne faze za planiranje delovne terapije. Aktivnosti, ki jih uporablja pri adolescentih so drugačne od aktivnosti malčkov.

Cilj delovne terapije je izboljšanje otrokovih funkcionalnih sposobnosti z vseh perspektiv in izboljšati odnos med otrokom in njegovim okoljem. Pomembno pa je, da si znamo zastaviti realne cilje s poudarkom na dol-

Temeljni delovne terapije ležijo v namenski aktivnosti, ki ob pravilni izbiri in uporabi vzpodbuja in razvija kakovostne spremembe v funkcionalnih aktivnostih na vseh življenjskih področjih.

Vsak otrok je individualen in potrebuje individualen pristop. Delovna terapija sloni na celostnem pogledu na otroka, usmerjena je v aktivnosti pomembne za otroka.

Pozitiven medsebojni odnos med terapevtom in otrokom vzpodbuja k aktivnem sodelovanju v procesu delovne terapije.

Terapevtski program je prilagojen otroku, otrokovim željam in potrebam, stopnji motnje v razvoju in sposobnost delovanja v odnosu z otrokovim okoljem. Terapevt

goročnosti in pri načrtovanju programa upoštevati, da bo potrebno za realizacijo veliko ponavljanj, vztrajnosti in potrpežljivosti. "Smisel sodelovanja je v majhnem. Ko si znamo zastaviti dosegljive cilje, nam tudi uspe prepoznati rezultate dela; takrat že najmanjši napredek pomeni veliko vzpodbudo za nadaljnje delo."

Slabotni in nemočni, veliki in mali, revni in bogati... ljudje, ki potujemo skupaj - vsi smo v istem čolnu, peljati se moramo skupaj. Na tej ladji ima vsak svoje zavetje in se počuti varnega.
(P. Bosman)

Literatura: - Case Smith J., Nuse Prat P. OCCUPATIONAL THERAPY FOR CHILDREN. St. Louis; Mosby, 1996
- Zbornik DT Slovenije. Maribor, 2001

Samopomoč, samozagovornišтво

Pomagati najprej sebi, da bi pomoč lahko ponudil tudi drugemu - je misel, ki vodi k obliki pomoči, ki jo razvijajo med seboj starši otrok s posebnimi potrebami. V skupini, ki jo združujejo skupna izkušnja, pridobljena moč in nemoč ter življenjska spoznanja je priložnost za ocenjevanje lastnega položaja iz potrebne oddaljenosti. Ob spoznavanju resnice, da ima vsaka družina povsem svojo zgodbo se po več srečanjih skupine spreminjajo prepričanja, čustveni vzorci in navade.

Skupina za samopomoč staršem deluje iz lastnih pobud in si določa cilje po svojih potrebah po pomoči v težavah in stiskah. Na samem začetku srečanj zaželeno sodelovanje strokovnjakov se v nadaljevanju zmanjšuje ali povsem opusti.

Skupinski zaključki pomagajo pri naravnavanju v nadaljnje življenje tako v pogledu reševanja lastnih

obremenjujočih povezav, kot pri prepoznavanju širših potreb otroka ali mladostnika.

Samozagovornišтво

Otroci, ki so prikrajšani v duševnem oziroma v telesnem razvoju se v ostalem razvijajo po naravnih zakonih. Trudijo se uveljaviti svojo osebnost tudi na načine, ki jih starši in strokovnjaki ne znajo pravilno razbrati. Starši se v imenu svojega otroka odločajo v prepričanju, da zagotovo vedo, kaj je zanj najbolje.

Strokovnjak pa ima načrt po katerem bi naj otrok uspešno in čim hitreje dosegel kar največ. Premajhno zaupanje v ostale sposobnosti oziroma prevelika zahtevnost lahko zameglita ostale dragocene življenjske danosti otroka. Osebo s posebnimi potrebami lahko postavimo v osrednjo vlogo pri vsaki izbiri. Njihova izražena pričakovanja, čustva, želje

in zahteve se mnogokrat ne ujemajo z roditeljskimi in strokovnimi dobrimi namerami. Iz te ugotovitve je moč zaključiti, da otrokom in mladostnikom pripada pravica do samozagovornišтва v vseh življenjskih okoljih - celo v skrajno zaščitniških pogojih.

V zavodu se samozagovorništvu še učimo. Strokovno osebje se usposablja za usmerjanje in vodenje varovancev k socialno sprejemljivemu uveljavljanju svojih želja. Varovancem pa so delno omogočeni; izbira aktivnosti, izraba prostega časa, izbira hrane pri enem obroku ali način praznovanja rojstnega dne.

Tak način uveljavljanja samopodobe je uspešen za osebe, ki besedno ali nebesedno živahno vzpostavljajo stik z okolico. Pomembno je, da so sporočila sprejeta in prepoznana.

Zagovornišтво

Iz spoznanj pri pomoči najzahtevnejšim osebam, ki slabo vzpostavljajo stik z okolico se je razvila zamisel o pravici, ki bi zagotovila vsaki osebi z najtežjimi motnjami svojega zagovornika. Le-ta je lahko oseba, ki ima izjemne lastnosti vžvljanja v osebnost z drugačnimi potrebami, razpolagati mora z bogatimi izkušnjami in imeti veliko znanja za prepoznavanje najmanjših vzgibov telesa. Obvladovati zna govorico oči in obraza, ki odsevata počutje v svojem skrivnostnem, odmaknjenem svetu. Zagovornik prenaša v okolico in nazaj, k osebi potrditev, da je videna in slišana. Zanj postavlja zahtevo kot pooblaščen ključna oseba, ki si je pridobila zaupanje s strani osebe in njenih skrbnikov.

Kje je
Piki?

Lunica

...v hipu smo se odločili, da sestavimo pesmico o luni. Vsak izmed otrok se je spomnil nekaj in nastala je tale pesmica.

*Lunica sije,
meni pa srčece bije,
mislim na tebe
ljuba moja mamica,
mislim na tebe
ljuba moja mamica.*

*Sanjam o tebi,
da si ob meni,
božaj me in poješ mi,
punčka moja sladko spi,
božaj me in poješ mi,
punčka moja sladko spi.*

*Zgodaj bom ustala,
ti šopek nabrala,
saj sem tvoja deklica,
ljuba moja mamica,
saj sem tvoja deklica,
ljuba moja mamica.*

EXPERTO INTERNATIONAL d.o.o.

Klimatizacija in instalacije • V STIKU S PRIHODNOSTJO • Gradbeni inženiring
BOHOVA 076, 2311 HOČE, Tel.: 02/ 616 56 80, Fax: 02/ 616 56 81
www.experto-int.si, E-mail: experto@siol.net

Okrogla kasetna

Dolgokotna kasetna

Standardna kasetna

Kuponske SBR

Stropna

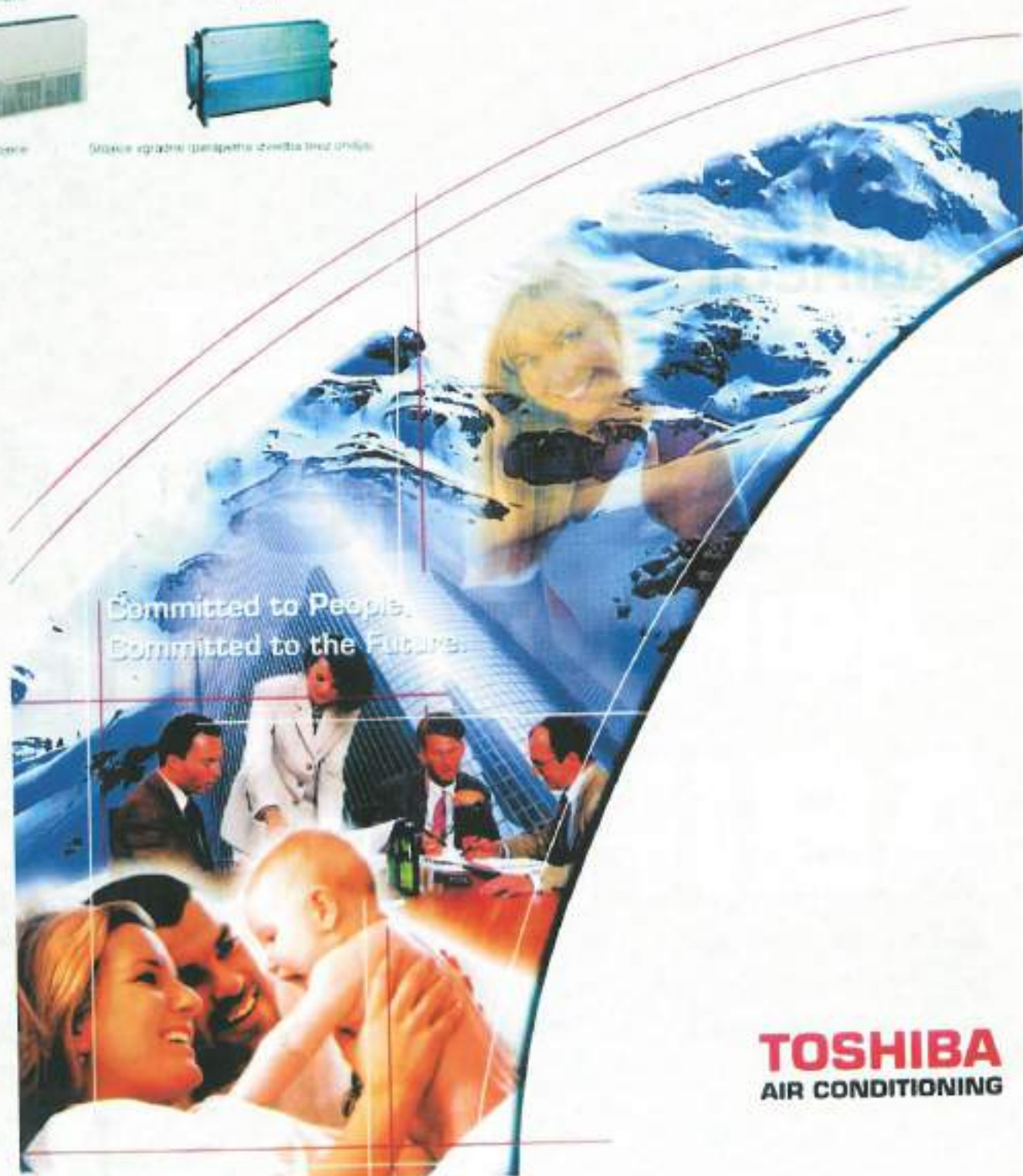
Stenska

Stena

Stena - splošno uporabno izvedbo brez ornila

Committed to People,
Committed to the Future.

TOSHIBA
AIR CONDITIONING